

Σχολή Επιστημών και Υγείας
Τμήμα Βιοϊατρικών Επιστημών
Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία

Παιδαγωγικό τμήμα

Διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
Επιστήμες της Αγωγής μέσω Καινοτόμων Τεχνολογιών και Βιοϊατρικών Προσεγγίσεων

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Δημιουργία ψηφιακής διαδραστικής τάξης στην προσχολική αγωγή και εξ' αποστάσεως εκπαίδευση

POST GRADUATE THESIS

Creation of digital interactive classroom in preschool education and distance education

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑΣ/NAME OF STUDENTS

Μαρία Βαϊνά
Maria Vaina

ΟΝΟΜΑ ΕΙΣΗΓΗΤΗ/NAME OF THE SUPERVISOR

Παρασκευή Φώτη
Paraskevi Foti

ΑΙΓΑΛΕΩ/ΑΙΓΑΛΕΟ 2023

Faculty of Health and Caring Professions
Department of Biomedical Sciences
Faculty of Administrative, Financial and Social Sciences
Department of Early Childhood Education and Care

Department of Pedagogy

Inter-Institutional Post Graduate Program
Pedagogy through innovative Technologies and Biomedical approaches

POST GRADUATE THESIS
**Creation of digital interactive classroom in preschool education
and distance education**

Maria Vaina

Registration Number: 21506

mscedt21506@uniwa.gr

vaina.sch@gmail.com

FIRST SUPERVISOR

Paraskevi Foti

SECOND SUPERVISOR

Maria Mountridou

AIGALEO 2023

Επιτροπή εξέτασης

Ημερομηνία εξέτασης: 07/07/2023

	Ονόματα εξεταστών	Υπογραφή
1 ^{ος} Εξεταστής	Παρασκευή Φώτη	
2 ^{ος} Εξεταστής	Μαρία Μουντρίδου	

Δήλωση συγγραφέα μεταπτυχιακής εργασίας

Η κάτωθι υπογεγραμμένη Μαρία Βαϊνά του Κωνσταντίνου, με αριθμό μητρώου 21506 φοιτήτρια του Διιδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Παιδαγωγική μέσω Καινοτόμων Τεχνολογιών και Βιοϊατρικών Προσεγγίσεων των Τμημάτων Βιοϊατρικών Επιστημών/ Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία/Παιδαγωγική τμήμα των Σχολών Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας/Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, δηλώνω ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της μεταπτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος. Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Η Δηλούσα

Ευχαριστίες

Η παρούσα διπλωματική ερευνητική εργασία ολοκληρώθηκε χάριν στη συμβολή και τη στήριξη των καθηγητών που γνώρισα κατά τη διάρκεια της φοίτησης μου στο πανεπιστήμιο.

Ιδιαίτερές ευχαριστίες, οφείλω στην επιβλέπουσα καθηγήτρια κ. Παρασκευή Φώτη, οι συμβουλές της και η καθοδήγηση της συνετέλεσαν, ώστε να ολοκληρωθεί η εργασία αυτή. Ευχαριστίες οφείλω και στην συν επιβλέπουσα καθηγήτρια κ. Μαρία Μουντρίδου.

Επίσης, θερμές ευχαριστίες στις συμφοιτήτριές και συναδέλφους μου, που πήραν μέρος στην έρευνα και συντέλεσαν στη δημιουργία της.

Αφιερώσεις

Η διπλωματική εργασία αυτή αφιερώνεται στην οικογένειά μου και στα παιδιά μου
Στέλιος και Φωτεινή-Αγάπη.

**“Μόνο ό,τι δέχτηκες με την ψυχή σου, αυτό μόνο μαθαίνεις
και αυτό ενσωματώνεις στη ζωή σου και το χαρακτήρα σου”**

John Dewey

Περίληψη

Η παρούσα ερευνητική εργασία παρουσιάζει τα αποτελέσματα της μελέτης, της εφαρμογής και της αξιοποίησης της ψηφιακής διαδραστικής τάξης και της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης στο χώρο της προσχολικής εκπαίδευσης. Η εργασία σχεδιάστηκε με πρόφαση τις τωρινές ανάγκες των τροποποιήσεων στον χώρο της παιδείας για να ενταχθούν καινοτόμες προσεγγίσεις στη προσχολική αγωγή, την επαφή με σύγχρονες παιδαγωγικές διδασκαλίες μάθησης και στην πραγμάτωση των ψηφιακών τεχνολογιών σε όλα τα στάδια του εκπαιδευτικού έργου.

Σκοπός της ερευνητικής εργασίας είναι να προτεθεί η αξία της ψηφιακής διαδραστικής τάξης ως ένα ελκυστικό και ευέλικτο εργαλείο στα χέρια των μαθητών της προσχολικής αγωγής, το οποίο μπορεί να την βελτιώσει σε εκπαιδευτικό επίπεδο και αν εν τέλει προσφέρει οφέλη στους εκπαιδευτικούς προς την χρησιμότητα της.

Η μεθοδολογία που εφαρμόστηκε είναι της ποιοτικής έρευνας, η οποία είναι μια προσέγγιση της έρευνας που επικεντρώνεται στην κατανόηση των φαινομένων μέσω ποιοτικών δεδομένων, όπως συνεντεύξεις, παρατηρήσεις και ανάλυση κειμένου μέσα από δομημένες ερωτήσεις.

Μέσω της επεξεργασίας δεδομένων και των ερμηνευτικών φαινομενολογικών αναλύσεων, μεταξύ των θεμάτων που προέκυψαν, η ψηφιακή διαδραστική τάξη περιγράφηκε ως ένα δυναμικό εργαλείο που προσαρμόζει συνεχώς το περιεχόμενό της, διευκολύνει την αυτοαξιολόγηση, ενισχύει τις μεταγνωστικές δεξιότητες, ενισχύει τις δεξιότητες των ψηφιακά διαδραστικών μαθητών και βοηθά το γενικό εκπαιδευτικό πλαίσιο της προσχολικής αγωγής για την προώθηση της μάθησης.

Καταλήγοντας η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση και η ψηφιακή διαδραστική τάξη μπορεί να είναι μια εξαιρετική ευκαιρία για την ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων και γνώσεων, αλλά είναι σημαντικό να εξετάζονται τόσο οι θετικές όσο και οι αρνητικές πτυχές της πριν από την επιλογή της ως μέθοδος εκπαίδευσης. Επιπλέον, μπορεί να είναι πιο οικονομική και πρακτική για τους συμμετέχοντες, καθώς δε χρειάζεται να πληρώνουν για μεταφορικά και συναφή έξοδα που σχετίζονται με την παρουσία σε φυσικό χώρο εκπαίδευσης.

Η εκπαίδευση μπορεί επίσης να εξατομικεύεται σε μεγαλύτερο βαθμό στις ανάγκες του συμμετέχοντα χρησιμοποιώντας διαφορετικά εκπαιδευτικά εργαλεία και προσαρμογές. Οι εκπαιδευτικοί φορείς μπορούν να ωφεληθούν από τη χρήση της εξ'

αποστάσεως εκπαίδευσης μέσω της παροχής εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε απομακρυσμένες περιοχές, προσέλκυσης πιο πολλών ατόμων στην εκπαίδευσή τους και να συνδυαστεί με άλλες μεθόδους εκπαίδευσης για να δημιουργήσει μια ολοκληρωμένη εκπαιδευτική εμπειρία.

Λέξεις κλειδιά: Ψηφιακή διαδραστική τάξη, διδασκαλία εξ' αποστάσεως, προσχολική αγωγή, τεχνολογική εκπαίδευση.

Abstract

This research paper presents the results of the study, implementation, and utilization of the digital interactive classroom and distance education in the field of preschool education. The research was designed with a preface to the current need for reforms in the field of education to innovative approaches to preschool education, contact with modern pedagogic learning teachings, and the implementation of digital technologies in all stages of the educational project.

The purpose of the research is to study the value of the digital interactive classroom as an attractive and flexible tool in the hands of preschool education students, which can improve it at an educational level and if it ultimately benefits teachers towards its usefulness.

The methodology applied is qualitative research, which is a research approach that focuses on understanding phenomena through qualitative data, such as interviews, observations, and text analysis through structured questions. Through data processing and interpretive phenomenological analyses, among the themes that emerged, the digitally interactive classroom was described as a dynamic tool that constantly adapts its content, facilitates self-assessment, enhances metacognitive skills, enhances skills of digitally interactive students, and helps the general educational framework of preschool education to promote learning.

In conclusion, distance learning and digital interactive classroom can be excellent opportunities to develop new skills and knowledge, but it is important to consider both its positive and negative aspects before choosing it as a method of education. In addition, it can be more economical and practical for the participants, as they do not have to pay for transportation and related costs associated with attending a physical training location. Training can also be more personalized to the needs of the participant using different training tools and adaptations. Educational institutions can benefit from the use of distance education by providing educational programs in remote areas, attracting more people to their education, and combining it with other education methods to create a comprehensive educational experience.

Keywords: Virtual interactive classroom, distance learning, preschool education, technology education.

Περιεχόμενα	
Δήλωση συγγραφέα μεταπτυχιακής εργασίας.....	iv
Ευχαριστίες	v
Αφιερώσεις	vi
Περίληψη	vii
Abstract	ix
Συνομογραφίες	xii
Πρόλογος.....	1
Εισαγωγή.....	4
Α. Το ερευνητικό ζήτημα	4
Β. Θεωρητικές προσεγγίσεις και σχετικές έρευνες.....	6
Γ. Σκοπός της έρευνας-Ερευνητικά ερωτήματα	14
Δ. Το ερευνητικό ζήτημα και η αξία του.....	16
Ε.Η διάρθρωση της ερευνητικής εργασίας	17
Α΄ ΜΕΡΟΣ: Θεωρητική Προσέγγιση	18
1.Η Εκπαίδευση στις σύγχρονες κοινωνίες	18
1.1 Εθνικό και Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για την Εκπαίδευση	19
1.2 Οι Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση.....	21
2. Η ψηφιακή διαδραστική τάξη και εξ΄ αποστάσεως εκπαίδευση.....	23
2.1 Ορισμός της ψηφιακής διαδραστικής τάξης.....	23
2.2 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα ψηφιακής τάξης	24
2.3 Τύποι ψηφιακής διαδραστικής τάξης	27
2.4 Ορισμός εξ΄ αποστάσεως εκπαίδευσης.....	28
2.5 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα εξ΄ αποστάσεως εκπαίδευσης	29
2.6 Διαδικασία δημιουργίας ψηφιακής διαδραστικής τάξης	31
Β΄ ΜΕΡΟΣ: Έρευνα	32
3. Μεθοδολογία.....	32
3.1 Μεθοδολογικό πλαίσιο, Ερευνητικά ερωτήματα.....	32
3.2 Το Δείγμα της Έρευνας	35
3.3 Δεοντολογία της έρευνας.....	36
3.4 Αποτελέσματα- Συζήτηση	37
3.6 Συμπεράσματα	41
4. Παράρτημα	43

Αναφορές.....	47
Πηγές Εικόνων	51

Συντομογραφίες

Αγγλική ορολογία

Edg: Educational digital games

VR: Virtual Reality

AR: Augmented Reality

LMS: Learning Management Systems

Ελληνική ορολογία

ΕΨΠ: Εκπαιδευτικά Ψηφιακά Παι-
χνίδια

Ψηφιακής πραγματικότητας

Επαυξημένης πραγματικότητας

ΤΠΕ: Τεχνολογίες της Πληροφορίας
των Επικοινωνιών

Πρόλογος

Στη σημερινή εποχή, εξαιτίας της ραγδαίας ανάπτυξης της επιστήμης και της τεχνολογίας, τα παιδιά αναπτύσσονται σε ένα εξελιγμένο τεχνολογικά περιβάλλον από μικρή ηλικία. Ο εξοπλισμός τελευταίας τεχνολογίας αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της καθημερινότητας των παιδιών και προορίζεται για διασκέδαση και ψυχαγωγία και όχι για εκπαιδευτικούς σκοπούς.

Στην προσχολική αγωγή δεν μπορεί να αγνοηθεί αυτό το γεγονός, καθώς ο ρόλος της είναι να αντλεί από τις εμπειρίες των παιδιών και το φυσικό τους περιβάλλον, για να αποκτήσουν δεξιότητες. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να ενσωματωθούν νέα τεχνολογικά μέσα εντός του περιβάλλοντος της εκπαίδευσης, ώστε να συμβάλλουν θετικά στην παιδαγωγική διαδικασία (Toki & Pange, 2012).

Πρόσφατα, στις συνθήκες που δημιουργήθηκαν εξαιτίας της πανδημίας, διαπιστώθηκε ότι έχουν παραχθεί νέες συνθήκες για την ολότητα του εκπαιδευτικού δυναμικού της χώρας. Το κλείσιμο των εκπαιδευτηρίων δημιούργησε νέα δεδομένα και δυσκολίες που επιβάλλεται να ξεπεραστούν για να εξακολουθήσει η εκπαιδευτική δράση. Στη γενικότερη εκπαιδευτική διαδικασία και στα νέα αυτά δεδομένα ήταν αναγκαία η χρήση και ανάπτυξη ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας. Στον τομέα της προσχολικής εκπαίδευσης οι παιδαγωγοί ήρθαν αντιμέτωποι σε νέες προκλήσεις και δυσκολίες, παίρνοντας υπόψη την ηλικία των μαθητών, ήταν πιο δύσκολη η προσέγγιση των ηλεκτρονικών μορφών εκπαίδευσης.

Σύμφωνα με πρόσφατες έρευνες που διεξήχθησαν στη προσχολική ηλικία, κατά την περίοδο κλεισίματος της πανδημίας σε εκπαιδευτικές μονάδες, διαπιστώθηκε ότι οι εκπαιδευτικοί ανταποκρίθηκαν άμεσα, στη πλειοψηφία τους και οργάνωσαν την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση στην ασύγχρονη μορφή της. Προκειμένου να διαφυλάσσουν επικοινωνία με τους διδασκόμενους τους και να εισακούν ως αρωγοί της οικογένειας, σε αυτή την αιφνίδια και απροσδόκητη κατάσταση που όλοι κλήθηκαν να επιλύσουν (Foti, 2020). Επιπλέον, αξιολογείται από τους εκπαιδευτικούς ως εξαιρετικώς ωφέλιμη στην παρούσα κατάσταση, αλλά δεν είναι δυνατόν να υποκαταστήσει τη δια ζώσης διδασκαλία, η οποία προωθεί την ενεργό αλληλεπίδραση για την απόκτηση γνώσεων.

Τα απευθείας σύνδεση (Online) περιβάλλοντα κοινωνικής δικτύωσης που συνδέουν ένα πλήθος αλληλεπιδράσεων και ικανοτήτων επικοινωνίας, είναι δυνατόν να

απαρτίσουνε ένα υπό συνθήκες, ωφέλιμο μέσο στην εξ' αποστάσεως μάθηση. Πλατφόρμες ασύγχρονης εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης που προσφέρονται μέσω διαδικτυακών πληροφοριών και ολοκληρωμένα συστήματα, τα οποία εμπεριέχουν σημαντική ποικιλία εργαλείων διαχείρισης μαθημάτων.

Με αφορμή όλα τα παραπάνω, στην παρούσα εργασία παρουσιάζεται η δυνατότητα του λογισμικού: φύλλα παρουσιάσεων(google slides)(βλ.Εικ.2 και link), το οποίο οι εκπαιδευτικοί χαρακτηρίζουν πολύ χρήσιμο, για την ευχέρεια χρήσης τόσο από τους εκπαιδευτικούς όσο και από τους μαθητές, χωρίς να απαιτούν ειδικές τεχνικές γνώσεις για τη διαχείριση του. Επιπλέον, διακρίνεται για την προσαρμοστικότητά του στις απαιτήσεις όλων των ζητημάτων, με εύκολη τη δυνατότητα βελτίωσης και επέκτασης, με την κύρια ευθύνη για τη σχηματισμό και τη διαχείριση από τους εκπαιδευτικούς.

Η ερευνά δράσης πραγματοποιήθηκε, από μιας ομάδας ενεργών εκπαιδευτικών προσχολικής ηλικίας, στους οποίους τέθηκε να εφαρμόσουν την ψηφιακή τάξη που δημιουργήθηκε στα πλαίσια της εργασίας. Στη συνέχεια να την αξιολογήσουν ως προς την προσφορά της στην προσχολική αγωγή και αν μπορεί να την βελτιώσει σε εκπαιδευτικό επίπεδο. Επιπλέον, αν εν τέλη προσφέρει οφέλη στους εκπαιδευτικούς προς την χρησιμότητα της.

Μια ψηφιακή τάξη χαρακτηρίζεται η τάξη που λειτουργεί διαδικτυακά μέσω πλατφόρμων τηλεκπαίδευσης και επιτρέπει σε μαθητές και δασκάλους να συνδέονται από απόσταση για την εκπαίδευση και τη διδασκαλία. Η ψηφιακή τάξη μπορεί να περιλαμβάνει την παρουσίαση του υλικού μαθήματος, τη δυνατότητα συζήτησης και συνεργασίας μεταξύ μαθητών και δασκάλων, καθώς και την αξιολόγηση της εκπαιδευτικής προόδου των μαθητών. Διαπιστώνεται, ότι είναι ένας τρόπος εκπαίδευσης που επιτρέπει σε μαθητές και δασκάλους να συνεργάζονται και να μάθουν από την άνεση του σπιτιού τους ή από οποιοδήποτε άλλο μέρος του κόσμου βρίσκονται (Tziafetas, Avgerinos, & Tsampika, 2013).

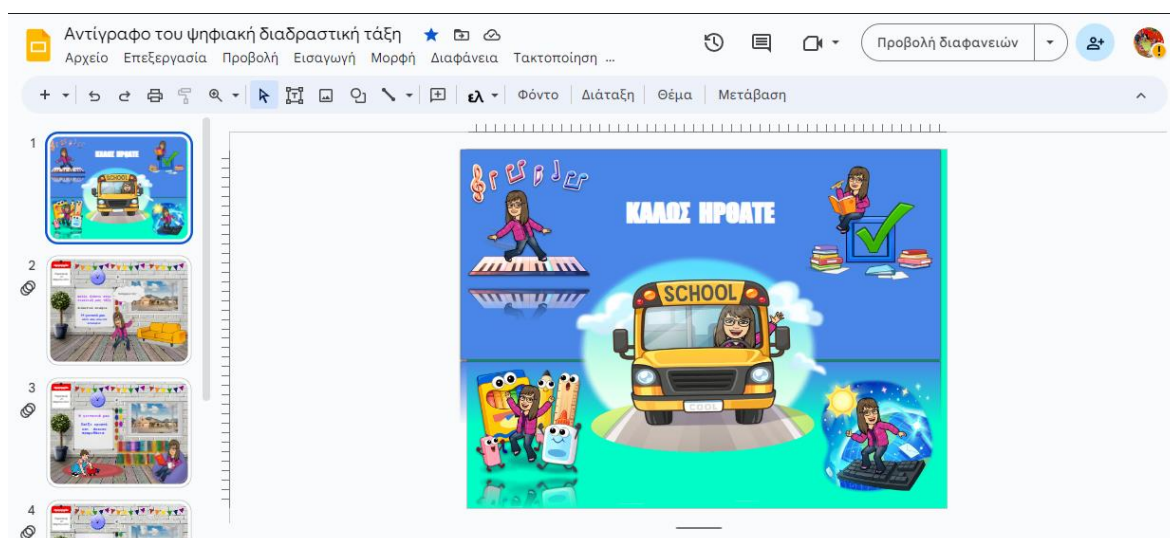
Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εκπαίδευση σε όλα τα επίπεδα, από την προσχολική αγωγή μέχρι και την ανώτερη εκπαίδευση, καθώς και για την επαγγελματική κατάρτιση και ανάπτυξη. Εξαιρετικά χρήσιμες είναι σε περιπτώσεις όπου οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί, δεν μπορούν να παρακολουθήσουν μαθήματα από κοντά λόγω γεωγραφικών ή άλλων περιορισμών. Επίσης, η ψηφιακή τάξη μπορεί να βοηθήσει στη δημιουργία μιας πιο ευέλικτης προσέγγισης της εκπαίδευσης, διότι επιτρέπει στους μαθητές να προχωρούν στον ρυθμό τους και να επιλέγουν τον καλύτερο τρόπο για να μάθουν.

Αφετέρου, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να παρέχουν διαδραστικά μαθήματα με βίντεο, ήχο, παρουσιάσεις, και άλλα διαδραστικά εργαλεία, όπως πίνακες λευκού χρώματος, δωμάτια συζητήσεων (Chat rooms) και βίντεο κλήσεις. Με αυτό τον τρόπο, οι μαθητές μπορούν να συμμετάσχουν σε συζητήσεις και να αλληλοεπιδράσουν με τους συμμαθητές τους και τους δασκάλους (Μητσαρά, 2010).

Παρόλο που η ψηφιακή τάξη μπορεί να είναι πολύ χρήσιμη, υπάρχουν και μερικά μειονεκτήματα. Ένα από αυτά είναι ότι οι μαθητές μπορεί να αισθάνονται μοναξιά, η αίσθηση μοναξιάς μπορεί να είναι ιδιαίτερα έντονη στην ψηφιακή τάξη, καθώς οι μαθητές δεν αλληλεπιδρούν από κοντά με τους συμμαθητές τους. Αυτό μπορεί να επηρεάσει την κοινωνική τους ανάπτυξη και τη δυνατότητά τους να δημιουργήσουν φιλίες και σχέσεις με άλλα παιδιά (Καμπεζά, Κότσαρη, & Γκρίτση, 2010).

Επιπλέον, μπορεί να μην είναι κατάλληλη για όλους τους μαθητές. Ορισμένοι μαθητές μπορεί να χρειάζονται περισσότερη προσωπική επαφή με τον δάσκαλο ή τους συμμαθητές τους για να μπορέσουν να μάθουν αποτελεσματικά και απαιτεί περισσότερη αυτοπειθαρχία από τους μαθητές, για να παραμείνουν συγκεντρωμένοι κατά τη διάρκεια των μαθημάτων.

Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι η ψηφιακή τάξη μπορεί να προκαλέσει προβλήματα με την προστασία των προσωπικών δεδομένων και την ασφάλεια στο διαδίκτυο. Είναι σημαντικό οι εκπαιδευτικοί, να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να προστατεύσουν τα προσωπικά δεδομένα των μαθητών (Μπράττισης, 2013).

Εικόνα 1. Ψηφιακή διαδραστική τάξη με google slides https://docs.google.com/presentation/d/1Cu-wzBH8Ikouq8cWFnfHi_zdAHIMZx5PDzyaaCDCr5U/edit?usp=sharing

Εισαγωγή

A. Το ερευνητικό ζήτημα

Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση είναι μια μέθοδος εκπαίδευσης που διεξάγεται μέσω της τεχνολογίας, χωρίς την ανάγκη της φυσικής παρουσίας των συμμετεχόντων στον χώρο εκπαίδευσης. Περιλαμβάνει διάφορα εκπαιδευτικά εργαλεία, όπως διαδικτυακά μαθήματα, βίντεο, τηλεδιασκέψεις και διαδραστικά παιχνίδια. Μπορεί να είναι πολύ αποτελεσματική, καθώς επιτρέπει στους συμμετέχοντες να μάθουν σε απομακρυσμένες περιοχές ή ακόμα και στη διάρκεια των ταξιδιών. Αυτό επιτρέπει στους ανθρώπους να αναπτύξουν νέες δεξιότητες και γνώσεις, που μπορούν να τους βοηθήσουν στην απόκτηση εργασίας ή στη σταδιοδρομία τους. Ωστόσο, η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί να είναι πιο δυσκολότερη για μερικούς ανθρώπους, καθώς απαιτείται περισσότερη αυτοπειθαρχία και εξάσκηση στην ανεξάρτητη μάθηση. Επιπλέον, η έλλειψη επαφής με τους συμμετέχοντες και τους δασκάλους μπορεί να μειώσει τη συναισθηματική σύνδεση και την ενότητα μεταξύ των συμμετεχόντων (Χρυσυφίδης & Σιβροπούλου, 2011).

Συνολικά, η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί να είναι μια εξαιρετική ευκαιρία για την ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων και γνώσεων, αλλά είναι σημαντικό να εξετάζονται τόσο οι θετικές όσο και οι αρνητικές πτυχές της πριν από την επιλογή της ως μέθοδος εκπαίδευσης. Επιπλέον, μπορεί να είναι πιο οικονομική και πρακτική για τους συμμετέχοντες, καθώς δε χρειάζεται να πληρώνουν για μεταφορικά και συναφή έξοδα που σχετίζονται με την παρουσία σε φυσικό χώρο εκπαίδευσης.

Η εκπαίδευση μπορεί επίσης να εξατομικεύεται σε μεγαλύτερο βαθμό στις ανάγκες του συμμετέχοντα χρησιμοποιώντας διαφορετικά εκπαιδευτικά εργαλεία και προσαρμογές. Οι εκπαιδευτικοί φορείς μπορούν να ωφεληθούν από τη χρήση της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης μέσω της παροχής εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε απομακρυσμένες ή αναπτυσσόμενες περιοχές, προσέλκυσης πιο πολλών ατόμων στην εκπαίδευσή τους και να συνδυαστεί με άλλες μεθόδους εκπαίδευσης για να δημιουργήσει μια ολοκληρωμένη εκπαιδευτική εμπειρία (Derover, Karsenti, & Κόμης, 2010).

Η ψηφιακή τάξη είναι μια διαδικτυακή πλατφόρμα που δημιουργήθηκε για να επιτρέπει σε δασκάλους και μαθητές να συνδεθούν μεταξύ τους και να συμμετάσχουν σε μαθήματα και προγράμματα εκπαίδευσης σε πραγματικό χρόνο. Η ψηφιακή τάξη μπορεί να επιτρέψει τη συμμετοχή και τη συνεργασία σε πραγματικό χρόνο σε απόσταση, σε

περιοχές χωρίς φυσική παρουσία και μπορεί να συνδέσει ανθρώπους από διαφορετικούς τόπους του κόσμου. Χρησιμοποιεί τεχνολογία που καθιστά δυνατή τη σύνδεση, με τους δασκάλους και τους συμμετέχοντες σε πραγματικό χρόνο και μπορεί να περιλαμβάνει διαδραστικά εργαλεία και εφαρμογές που βοηθούν στην παρακολούθηση της προόδου του μαθητή ή του εργαζομένου.

Επίσης, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παροχή διαφόρων μαθησιακών εμπειριών, από μαθήματα προς ενηλίκους μέχρι στήριξη κατά την απόσταση για εκπαιδευτικά προγράμματα και ως εφαρμογή εργαλείων για τη διεξαγωγή διαλέξεων, σεμιναρίων, επισκέψεων σε εικονικά μουσεία και επιχειρήσεις και για τη συνεργασία με άτομα από διάφορες περιοχές (Δημητριάδης , 2014).

Η ψηφιακή τάξη είναι μια πολύτιμη πλατφόρμα που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη σύνδεση και τη συνεργασία τους σε πραγματικό χρόνο σε περιοχές που δεν είναι εύκολα προσβάσιμες ή σε απομακρυσμένες περιοχές. Η τεχνολογία υποστηρίζει τη διδασκαλία μέσω της ψηφιακής τάξης και μπορεί να επιτρέψει την παροχή μιας μοναδικής, διαδραστικής και συνεργατικής εκπαιδευτικής εμπειρίας.

Μια άλλη σημαντική χρήση της ψηφιακής τάξης είναι στη διεξαγωγή εξ' αποστάσεως μαθημάτων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Αυτό επιτρέπει σε δασκάλους και μαθητές να παρακολουθούν τα μαθήματα και να επικοινωνούν σε πραγματικό χρόνο από μια απόσταση, χωρίς να χρειάζεται να φυσικά παρευρίσκονται στην τάξη. Αυτό μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμο κατά τη διάρκεια της πανδημίας του COVID-19, όταν η παρουσία σε φυσικούς χώρους εκπαίδευσης είναι περιορισμένη (Καλογιαννάκης , Ζαράνης , & Παπαδάκης, 2013).

Στη συγκεκριμένη έρευνα, η ψηφιακή τάξη που δημιουργήθηκε είναι με τα φύλλα παρουσίασης (google slides) τα οποία παρέχουν μια εξαιρετική λύση για εκπαιδευτικούς που επιθυμούν να διεξάγουν μαθήματα από απόσταση. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να δημιουργήσουν μια παρουσίαση με το περιεχόμενο που θα διδάσκουν και να την ανεβάσουν σε μια πλατφόρμα εκπαίδευσης (Google Classroom). Έπειτα, οι μαθητές μπορούν να ανοίξουν την παρουσίαση και να ακολουθήσουν το μάθημα από το σπίτι τους.

Στην παρουσίαση μπορούν να περιλαμβάνονται εικόνες, βίντεο, κείμενο και άλλα περιεχόμενα που σχετίζονται με το μάθημα. Οι μαθητές μπορούν να αλληλεπιδρούν μέσω του συστήματος σχολιασμού και να κάνουν ερωτήσεις στον εκπαιδευτικό. Επιπλέον, τα φύλλα παρουσίασης μπορούν να συμπληρωθούν με πρόσθετες πληροφορίες και

ασκήσεις που οι μαθητές μπορούν να λύσουν στο σπίτι τους. Επίσης, με ευκολία μπορούν να προσκαλούν άλλους χρήστες να επεξεργαστούν την παρουσίασή τους, να προσθέσουν σχόλια και να κάνουν αλλαγές σε πραγματικό χρόνο. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω μιας κοινής σύνδεσης στην παρουσίαση ή μέσω της λειτουργίας συνεργασίας της Google.

Σημαντικό εξίσου είναι και η δυνατότητα που δίνεται, να αποθηκευτεί η παρουσίαση στο Google Drive για να έχουν πρόσβαση σε αυτήν από οποιοδήποτε σημείο και συσκευή, και να εξάγετε σε διάφορα μορφότυπα αρχείων, όπως PDF ή PowerPoint. Το Google Slides είναι δωρεάν για όλους τους χρήστες με λογαριασμό στην Google και δεν απαιτείται κατέβασμα λογισμικού, καθώς λειτουργεί πλήρως στον φυλλομετρητή. Για να ξεκινήσει η εργασία στο Google Slides, πρέπει να ανοιχτεί ένας ιστότοπος Google Slides και να γίνει "Δημιουργία νέας παρουσίασης". Μπορεί να επιλεγθεί μια προκαθορισμένη διάταξη ή να δημιουργηθεί μια καινούρια από το μηδέν. Αφού δημιουργηθεί η παρουσίαση, μπορεί να προστεθεί κείμενο, εικόνες, βίντεο και πολλά άλλα στοιχεία για να δοθεί στην παρουσίασή μια πιο εντυπωσιακή εμφάνιση. Στη συνέχεια μπορεί να γίνει διαμοιρασμός της παρουσίασή με άλλους χρήστες.

B. Θεωρητικές προσεγγίσεις και σχετικές έρευνες

Η ιδέα της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης έχει ρίζες στην ανθρώπινη ιστορία, με τη χρήση τηλεπικοινωνιών όπως το τηλέγραφο και το τηλέφωνο. Ωστόσο, η εκπαίδευση μέσω τηλεπικοινωνιών αναπτύχθηκε περαιτέρω κατά τη διάρκεια του 20ού αιώνα. Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, ή αλλιώς απομακρυσμένη εκπαίδευση, αναφέρεται στην παροχή εκπαίδευσης σε απόσταση μέσω ηλεκτρονικών μέσων, όπως ηλεκτρονικά μηνύματα, βίντεο, διαδικτυακές πλατφόρμες, τηλεδιάσκεψη, και άλλες τεχνολογίες επικοινωνίας.

Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση χρονολογείται από τον 19ο αιώνα, όταν οι καθηγητές στη Βρετανία και την Αμερική άρχισαν να στέλνουν γράμματα στους μαθητές τους για να τους δώσουν εργασίες και να αξιολογήσουν την πρόοδό τους. Το 1922, ένας δάσκαλος στη Φλόριντα των ΗΠΑ χρησιμοποίησε το ραδιόφωνο για να διδάξει την αγγλική γλώσσα σε μαθητές που βρίσκονταν σε απομακρυσμένες περιοχές. Αυτή η πρακτική συνεχίστηκε στη δεκαετία του 1930 με τη χρήση του τηλεφώνου για τη διδασκαλία στα απομακρυσμένα σχολεία στις ΗΠΑ.

Στη δεκαετία του 1960, η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση εξελίχθηκε σε πιο

προηγμένα συστήματα, όπως η χρήση τηλεόρασης και τηλεφώνου για μαθήματα σε μακρινές περιοχές ή για άτομα με αναπηρία. Το επόμενο βήμα στην εξέλιξη της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης ήρθε τη δεκαετία του 1960, με τη χρήση της τηλεόρασης. Τότε οι πρώτες εκπαιδευτικές εκπομπές μεταδόθηκαν μέσω τηλεόρασης, ενώ το 1969 η Open University στο Ηνωμένο Βασίλειο άνοιξε τις πύλες της ως η πρώτη ανοιχτή και εξ' αποστάσεως πανεπιστημιακή εκπαιδευτική ιδρυματική (Πολίτη, 2014).

Η χρήση του διαδικτύου και των ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας στα τέλη της δεκαετίας του 1990 άνοιξε νέες δυνατότητες για την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση. Αυτό οδήγησε στη δημιουργία ειδικών πλατφορμών εκπαίδευσης στο διαδίκτυο. Η ανάπτυξη των τεχνολογιών επικοινωνίας και του Διαδικτύου επέτρεψε σταδιακά την εξέλιξη της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης. Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση στην Ελλάδα πήρε τη μορφή των προγραμμάτων τηλεκατάρτισης και τηλεεκπαίδευσης το 1990. Οι πρώτες προσπάθειες περιλάμβαναν τη χρήση βιντεοκασετών και τηλεφωνικών γραμμών, καθώς και δοκιμαστικά προγράμματα τηλεδιάσκεψης. Η αναβάθμιση που πραγματοποιήθηκε με τη χρήση του διαδικτύου και των συστημάτων διαχείρισης της εκπαιδευτικής διαδικασίας (Learning Management Systems - LMS). Παραδείγματα τέτοιων συστημάτων είναι το eClass το moodle που διαθέτουν τα περισσότερα πανεπιστήμια της χώρας.

Η έννοια της ψηφιακής τάξης δεν είναι κάτι καινούργιο. Οι πρώτες προσπάθειες για την ανάπτυξη της ψηφιακής τάξης χρονολογούνται από τη δεκαετία του 1990, όταν εμφανίστηκαν οι πρώτες πλατφόρμες για τη διεξαγωγή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων μέσω διαδικτύου. Στη συνέχεια, με την ανάπτυξη των τεχνολογιών της ψηφιακής πραγματικότητας (VR) και της επαυξημένης πραγματικότητας (AR), η έννοια της ψηφιακής τάξης εξελίχθηκε σημαντικά. Σήμερα, η ψηφιακή τάξη αναφέρεται σε μια πλατφόρμα διδασκαλίας που χρησιμοποιεί τεχνολογίες VR ή AR για να παρέχει στους μαθητές μια πιο συναρπαστική, αλληλεπιδραστική και εντυπωσιακή εκπαιδευτική εμπειρία (Συρμέλης & Παπαδάκης, 2015).

Η περαιτέρω ανάπτυξη έγινε με την εξέλιξη των τεχνολογιών και του διαδικτύου. Στα τέλη της δεκαετίας του 1990, η ψηφιακή τάξη εξελίχθηκε σε εκπαιδευτικά λογισμικά που μπορούσαν να εκτελεστούν σε υπολογιστές και να παρέχουν σε παιδιά και εκπαιδευτικούς μια εκπαιδευτική εμπειρία σε εικονικό περιβάλλον. Με την ανάπτυξη του διαδικτύου, η ψηφιακή τάξη έγινε πιο διαδραστική και αποκτήσαμε τη δυνατότητα να συνδεόμαστε με άλλους ανθρώπους ανά τον κόσμο και να μοιραζόμαστε τις εκπαιδευτικές

εμπειρίες. Αυτό οδήγησε στη δημιουργία των διαδικτυακών εικονικών τάξεων, όπου οι εκπαιδευτικοί μπορούν να διδάσκουν μαθητές από μακριά.

Σήμερα, η ψηφιακή τάξη έχει αναπτυχθεί περαιτέρω με τη χρήση των εικονικών περιηγητών και των εικονικών περιβαλλόντων. Οι μαθητές μπορούν να επισκεφθούν εικονικά μουσεία, αρχαίους χώρους και ακόμα και να ταξιδεύσουν στο διάστημα. Όπως επίσης, οι μαθητές μπορούν να επικοινωνούν μεταξύ τους και με τον δάσκαλο, να εργάζονται σε ομάδες και να επιλύουν προβλήματα, να εξερευνούν εικονικά περιβάλλοντα και να βιώνουν εκπαιδευτικές εμπειρίες που προσομοιώνουν την πραγματικότητα.

Στη συνέχεια, η ψηφιακή τάξη άρχισε να επεκτείνεται και σε άλλους τομείς της εκπαίδευσης, όπως η μαθηματική και φυσική επιστήμη, η μουσική, η τέχνη και άλλα. Οι εκπαιδευτικοί και οι ερευνητές αναπτύσσουν διαδραστικές εκπαιδευτικές εφαρμογές και παιχνίδια που χρησιμοποιούν την τεχνολογία ψηφιακής πραγματικότητας για να βελτιώσουν την αναπτυξιακή και εκπαιδευτική εμπειρία των μαθητών. Με την επέκταση της ψηφιακής τάξης, οι μαθητές αποκτούν πρόσβαση σε εκπαιδευτικό υλικό από διαφορετικές πηγές, που εμπλουτίζουν την εκπαιδευτική εμπειρία και τους επιτρέπουν να μάθουν περισσότερο για τον κόσμο που τους περιβάλλει. Επιπλέον, η ψηφιακή τάξη παρέχει στους μαθητές τη δυνατότητα να μάθουν μέσω της πείρας, δημιουργώντας εικονικά περιβάλλοντα και προσομοιώνοντας καταστάσεις που δεν θα ήταν δυνατόν να επαναληφθούν στην πραγματικότητα (Μαρούλης, 2010). Οι έρευνες που έχουν γίνει για την ψηφιακή τάξη και την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση υποστηρίζουν ότι αυτές οι μορφές εκπαίδευσης μπορούν να παρέχουν πλεονεκτήματα σε σχέση με την παραδοσιακή διδασκαλία σε τάξη. Κάποια από τα κύρια ευρήματα των ερευνών περιλαμβάνουν τα εξής:

- Η ψηφιακή τάξη και η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση μπορούν να επιτρέψουν σε μαθητές και φοιτητές να αποκτήσουν πρόσβαση σε εκπαίδευση και μάθηση από οπουδήποτε στον κόσμο.
- Η ψηφιακή τάξη και η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση μπορούν να παρέχουν ευέλικτες επιλογές μαθησιακού περιεχομένου και διαδικασιών διδασκαλίας, καθώς και προσαρμοστική εκπαίδευση που μπορεί να προσαρμοστεί στις ανάγκες του μαθητή ή του φοιτητή.
- Η ψηφιακή τάξη και η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση μπορούν να ενθαρρύνουν τη συνεργατική μάθηση και τη διαμοιραστική κατανόηση των θεμάτων, καθώς οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να συνεργάζονται (Λογοθέτη & Φιλιππίδου, 2012).

Υπάρχουν λίγες ελληνικές ερευνητικές μελέτες που έχουν εξετάσει τη χρήση της ψηφιακής τάξης και της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης στον εκπαιδευτικό χώρο, αλλά οι περισσότερες από αυτές εστιάζουν σε συγκεκριμένα θέματα και πληθυσμούς.

Η διδακτορική διατριβή του Ιωάννη Μανωλιόπουλου με τίτλο "Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της ψηφιακής Τάξης ως εκπαιδευτικού εργαλείου στο δημοτικό σχολείο" που πραγματοποιήθηκε το 2015, αναφέρει ότι η χρήση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση είναι ένα σημαντικό βήμα για την αναβάθμιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ότι η ψηφιακή τάξη μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και να ενισχύσει τη συνεργατική εκπαίδευση. Στη διατριβή αυτή, ο συγγραφέας διερευνά την αποτελεσματικότητα της ψηφιακής τάξης ως εκπαιδευτικού εργαλείου στο δημοτικό σχολείο και καταλήγει στα συμπεράσματα που αναφέρθηκαν παραπάνω (Μανωλιόπουλος, 2015).

Η διδακτορική διατριβή του Σταμάτη Παπαδογιαννάκη με τίτλο "Η χρησιμοποίηση της ψηφιακής τάξης ως διδακτικού εργαλείου στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: Μια διερεύνηση των απόψεων και των πρακτικών των εκπαιδευτικών" πραγματοποιήθηκε το 2018 στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Στόχος της ήταν η διερεύνηση των απόψεων και των πρακτικών των εκπαιδευτικών σχετικά με τη χρήση της ψηφιακής τάξης ως διδακτικού εργαλείου στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Η έρευνα περιλάμβανε και τη διερεύνηση της επίδρασης της χρήσης της ψηφιακής τάξης στην μάθηση των μαθητών (Παπαδογιαννάκη & Σταμάτη, 2018).

Η μελέτη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων "Εκπαιδευτική πρακτική στην εκπαίδευση μέσω του διαδικτύου: η περίπτωση της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης στην Ελλάδα" έγινε το 2016. Η μελέτη εξέτασε τις προκλήσεις και τα πλεονεκτήματα της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης στην Ελλάδα και αξιολόγησε την εκπαιδευτική πρακτική στην εκπαίδευση μέσω του διαδικτύου. Η μελέτη πραγματοποιήθηκε με συμμετοχή εκπαιδευτικών και φοιτητών από διάφορες εκπαιδευτικές ιδρύσεις στην Ελλάδα. Η μελέτη υποστηρίζει ότι η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί να είναι αποτελεσματική και αποδοτική, με μείωση του κόστους και της χρονικής διάρκειας της εκπαίδευσης, καθώς και αύξηση της πρόσβασης στην εκπαίδευση για όλους. Επιπλέον, η μελέτη υποστηρίζει ότι η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί να επιτρέψει στους μαθητές να αναπτύξουν δεξιότητες αυτοδιεύθυνσης και αυτομάθησης, καθώς και να βελτιώσουν την τεχνολογική τους επίδοση και να ενισχύσουν τη συνεργατική εκπαίδευση (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, 2016).

Η μελέτη του Πανεπιστημίου Αιγαίου "Αξιολόγηση της Επίδρασης της Εκπαίδευσης σε Εικονικό Περιβάλλον στην Επίλυση Προβλημάτων και τη Δημιουργία Γνώσης σε Τμήματα Εφαρμοσμένων Επιστημών του ΤΕΙ Κρήτης" διεξήχθη το 2011 και δημοσιεύθηκε το 2012 στο περιοδικό "Educational Technology & Society". Στη μελέτη αυτή, διερευνήθηκε η επίδραση της εκπαίδευσης σε εικονικό περιβάλλον σε φοιτητές των τμημάτων Εφαρμοσμένων Επιστημών του ΤΕΙ Κρήτης στην επίλυση προβλημάτων και τη δημιουργία γνώσης. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η εκπαίδευση σε εικονικό περιβάλλον έχει θετική επίδραση στην επίλυση προβλημάτων και τη δημιουργία γνώσης των φοιτητών (Πανεπιστημίου Αιγαίου, 2012).

Η έρευνα "Digital Learning Compass: Distance Education Enrollment Report 2017" που διεξήχθη από το Babson Survey Research Group στην Αμερική, αφορά την ανάλυση των δεδομένων σχετικά με την εγγραφή στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση στις Ηνωμένες Πολιτείες. Η έρευνα δείχνει ότι ο αριθμός των φοιτητών στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση στις ΗΠΑ συνεχίζει να αυξάνεται και ότι η ποιότητα των διαδικτυακών μαθημάτων έχει βελτιωθεί. Επίσης, η έρευνα αναφέρει ότι η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί να βοηθήσει στην προσβασιμότητα της εκπαίδευσης για μαθητές που δυσκολεύονται φυσικά να παρακολουθήσουν μαθήματα (Allen & Seaman, 2017).

Μια άλλη έρευνα του Li (2020) εξετάζει την αποτελεσματικότητα της διαδικτυακής εκπαίδευσης για τους μαθητές του δημοτικού και του γυμνασίου στις Ηνωμένες Πολιτείες. Η μελέτη βρήκε ότι η διαδικτυακή εκπαίδευση μπορεί να είναι αποτελεσματική όταν χρησιμοποιείται σωστά και όταν υπάρχει καλή σύνδεση μεταξύ του μαθητή και του διδάσκοντα. Ωστόσο, η έρευνα επίσης ανέφερε ότι οι μαθητές αντιμετωπίζουν προκλήσεις όπως έλλειψη κοινωνικής αλληλεπίδρασης και δυσκολία στη διαχείριση του χρόνου τους κατά τη διάρκεια της διαδικτυακής εκπαίδευσης (Li, 2020).

Οι έρευνες για την προσχολική εξ' αποστάσεως εκπαίδευση και την ψηφιακή τάξη υποστηρίζουν ότι η χρήση τεχνολογικών εργαλείων και πλατφορμών μπορεί να επιτρέψει στα παιδιά να αποκτήσουν πρόσβαση σε εκπαιδευτικά περιεχόμενα και να αναπτύξουν τις δεξιότητες τους σε πολλούς τομείς, όπως η γλωσσική ανάπτυξη, η κοινωνική αλληλεπίδραση και η δημιουργικότητα. Υπάρχουν λίγες έρευνες για τη χρήση ψηφιακής τάξης στην προσχολική αγωγή, αλλά μερικές από αυτές είναι οι εξής:

Η έρευνα των Hrastinski και Keller (2016) εξετάζει τη χρήση των online παιδικών σταθμών στην προσχολική εκπαίδευση και αξιολογεί την αποτελεσματικότητά τους σε

σχέση με τους παραδοσιακούς παιδικούς σταθμούς. Στην έρευνα παρουσιάζονται οι δυνατότητες και οι περιορισμοί των online παιδικών σταθμών και αναλύεται η σχέση τους με τα διάφορα στοιχεία της προσχολικής εκπαίδευσης, όπως η κοινωνικοποίηση, οι δραστηριότητες και οι δεξιότητες των παιδιών. Η έρευνα καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι online παιδικοί σταθμοί μπορούν να αποτελέσουν μια εναλλακτική λύση για την προσχολική εκπαίδευση, υπό την προϋπόθεση ότι συνοδεύονται από κατάλληλο πλάνο στήριξης και εκπαίδευσης των γονέων και των εκπαιδευτικών, και ότι πρέπει να επιλέγονται με σύνεση και με βάση τις ανάγκες και τις δυνατότητες κάθε παιδιού και οικογένειας (Hrastinski & Keller, 2016).

Η μελέτη των Drotner, K., & Iversen, O. E. (2010), υποστηρίζει ότι η ψηφιακή τεχνολογία επηρεάζει τον τρόπο με τον οποίο μαθαίνουμε και εκπαιδευόμαστε και ότι αυτό πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στην ανάπτυξη των εκπαιδευτικών πολιτικών. Η έρευνα επίσης επισημαίνει ότι η χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας στην εκπαίδευση μπορεί να προσφέρει πλεονεκτήματα, όπως τη δυνατότητα προσαρμογής της μάθησης στον κάθε μαθητή, τη βελτίωση της επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών, και τη δυνατότητα πρόσβασης σε πολυπλοκότερα περιεχόμενα και δεδομένα. Παράλληλα, η έρευνα επισημαίνει την ανάγκη εξέτασης των πιθανών αρνητικών επιπτώσεων της χρήσης της ψηφιακής τεχνολογίας, όπως η απομάκρυνση από τις παραδοσιακές αξίες και μεθόδους μάθησης, η εξάρτηση από την τεχνολογία και η απώλεια των δεξιοτήτων που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των κλασικών καθημερινών καθηκόντων (Drotner & Iversen, 2010).

Η έρευνα του Giannakos και Jaccheri (2013) εξετάζει τη χρήση κινητών και υπερβαλλόντων τεχνολογιών για την ανεπίσημη μάθηση σε μουσεία. Πιο συγκεκριμένα, η έρευνα αναλύει τη χρήση διαδραστικών κινητών εφαρμογών, ασύρματων δικτύων και άλλων τεχνολογιών που επιτρέπουν στους επισκέπτες των μουσείων να αλληλεπιδρούν με τις εκθέσεις και τις συλλογές τους (Giannakos & Jaccheri, 2013).

Η μελέτη της Ελένης Φιλιππάκη (2017) με τίτλο "Η χρήση των νέων τεχνολογιών στην προσχολική εκπαίδευση", επικεντρώνεται στη χρήση των νέων τεχνολογιών στην προσχολική εκπαίδευση γενικότερα και δίνει έμφαση στην ψηφιακή τάξη ως εργαλείο εκπαίδευσης. Η μελέτη υποστηρίζει ότι η ψηφιακή τάξη μπορεί να βελτιώσει τις γνώσεις και τις δεξιότητες των παιδιών σε πολλούς τομείς της εκπαίδευσης, όπως η επίλυση προβλημάτων, η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και η ανάπτυξη της δημιουργικότητας.

Συγκεκριμένα, η μελέτη αναφέρει ότι η ψηφιακή τάξη μπορεί να παρέχει στα παιδιά πολλές δυνατότητες για διαδραστική εκπαίδευση, ενώ μπορεί να βοηθήσει στην ανάπτυξη των ικανοτήτων τους σε θέματα όπως η επίλυση προβλημάτων, η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, η επικοινωνία και η συνεργασία με άλλα παιδιά και η ανάπτυξη της δημιουργικότητας. Επιπλέον, η ψηφιακή τάξη μπορεί να βοηθήσει στην ανάπτυξη της αυτονομίας και της αυτοπεποίθησης (Φιλιππάκη, 2017).

Η έρευνα του Κωνσταντίνου Παπαδάκη (2017) με τίτλο «Η χρήση της ψηφιακής τάξης ως εκπαιδευτικού εργαλείου στην προσχολική αγωγή», υποστηρίζει ότι η χρήση της ψηφιακής τάξης ως εκπαιδευτικού εργαλείου στην προσχολική αγωγή μπορεί να βελτιώσει τις δεξιότητες των παιδιών σε διάφορους τομείς όπως η ανάπτυξη της γλωσσικής ικανότητας, η ανάπτυξη της αντίληψης χωρικής σχέσης, η ανάπτυξη της κινητικής δεξιότητας και η ανάπτυξη της κοινωνικό-συναισθηματικής αντίληψης. Επιπλέον, η έρευνα υποστηρίζει ότι η χρήση της ψηφιακής τάξης μπορεί να διευκολύνει την εκπαιδευτική διαδικασία και να παρέχει στα παιδιά μια ελκυστική και αποτελεσματική μέθοδο μάθησης (Παπαδάκη & Κωνσταντίνου, 2017).

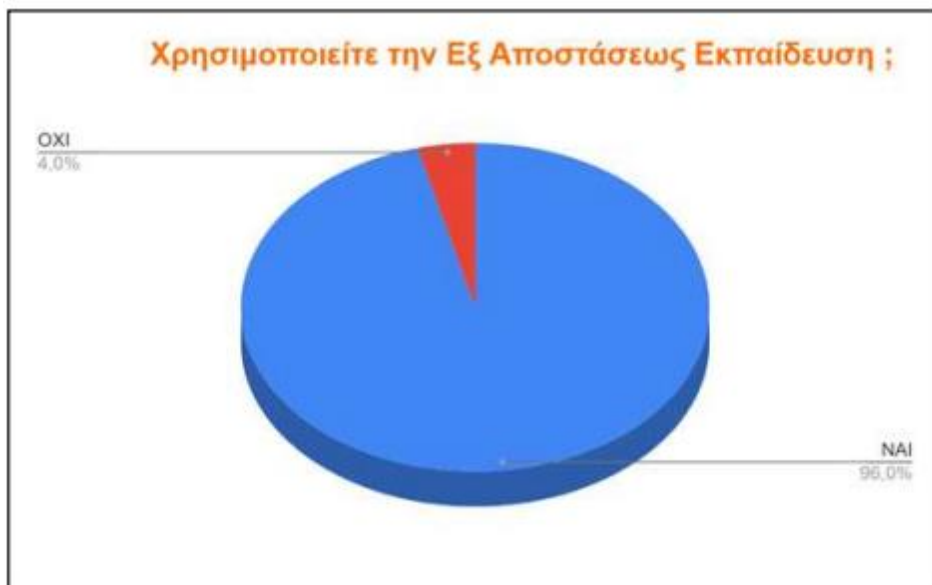
Στη μελέτη της Κυριακής Χονδροκούκη με τίτλο "Η χρήση των τεχνολογιών στην προσχολική εκπαίδευση: η περίπτωση της ψηφιακής τάξης" (2017), διερευνάται η αξιοποίηση της ψηφιακής τάξης ως εκπαιδευτικού εργαλείου στην προσχολική ηλικία. Η έρευνα εστιάζει στη μελέτη των επιπτώσεων της ψηφιακής τάξης στην ανάπτυξη των γνωστικών, κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων των παιδιών και υποστηρίζει ότι η χρήση των τεχνολογιών στην προσχολική εκπαίδευση μπορεί να βοηθήσει τα παιδιά να αναπτύξουν διαφορετικές δεξιότητες και να ενισχύσει τη διδασκαλία στην τάξη.

Εστιάζει στη χρήση της τεχνολογίας της ψηφιακής τάξης, η οποία δίνει στους μαθητές τη δυνατότητα να αλληλεπιδρούν με εικονικά αντικείμενα και περιβάλλοντα, ενώ βρίσκονται σε μια ψηφιακή τάξη. Η έρευνα διαπίστωσε ότι η χρήση αυτής της τεχνολογίας είχε θετικές επιδράσεις στη διδασκαλία και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων όπως η χωρική αντίληψη, η κινητικότητα, η επικοινωνία και η συνεργασία (Χονδροκούκη, 2017).

Στη διδακτορική διατριβή του Κωνσταντίνου Παπαδάκη με τίτλο "Η χρήση της ψηφιακής τάξης ως εκπαιδευτικού εργαλείου στην προσχολική αγωγή" (2019), εξετάζεται η επίδραση της χρήσης ψηφιακής τάξης στην ανάπτυξη των κοινωνικών και πολιτισμικών δεξιοτήτων των παιδιών στην προσχολική ηλικία. Η διατριβή αυτή παρουσιάζει τα αποτελέσματα από μια εμπειρική έρευνα που διεξήχθη με σκοπό την αξιολόγηση της επίδρασης

της χρήσης της ψηφιακής τάξης στην προσχολική εκπαίδευση στους τομείς της γλωσσικής ανάπτυξης, της κοινωνικής αλληλεπίδρασης και της διασποράς των γνώσεων. Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι η χρήση της ψηφιακής τάξης στην προσχολική εκπαίδευση μπορεί να βελτιώσει τις δεξιότητες των παιδιών στους τομείς της γλωσσικής ανάπτυξης και της κοινωνικής αλληλεπίδρασης, ενώ επίσης μπορεί να διευκολύνει τη διασπορά των γνώσεων στην τάξη (Παπαδάκης, 2019).

Η Foti (2020) στη μελέτη της εξετάζει την εμπειρία της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης στα νηπιαγωγεία κατά τη διάρκεια της πανδημίας του COVID-19 στην Ελλάδα. Υποστηρίζει ότι η απότομη αλλαγή στις συνθήκες εκπαίδευσης και η εξ' αποστάσεως διδασκαλία αποτέλεσαν μια πρόκληση για τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές τους. Παρόλα αυτά, υπάρχουν και κάποια πλεονεκτήματα, όπως η δυνατότητα εξοικονόμησης χρόνου και χρημάτων, και η ανάπτυξη δεξιοτήτων χρήσης της τεχνολογίας στη διδασκαλία. Η μελέτη επισημαίνει επίσης τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί στην επικοινωνία με τους μαθητές τους και τη δυσκολία στη διενέργεια δραστηριοτήτων που απαιτούν φυσική παρουσία, όπως οι αθλητικές δραστηριότητες και οι εκδρομές. Αναλύει τις δυνατότητες και τα προβλήματα της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης στα νηπιαγωγεία, επισημαίνοντας ότι η αποτελεσματική διδασκαλία απαιτεί περισσότερο από μόνο ηλεκτρονικά μέσα. Παράλληλα, δίνει έμφαση στην ανάγκη εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών στη χρήση των τεχνολογιών και τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος ανοιχτού διαλόγου και συνεργασίας μεταξύ των εκπαιδευτικών και των γονέων (βλ. Εικ 2). Επιπλέον, αναφέρει ότι η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση δεν πρέπει να θεωρείται ως αντικατάσταση της παραδοσιακής διδασκαλίας, αλλά ως ένα συμπληρωματικό εργαλείο για τη βελτίωση της διδασκαλίας και της μάθησης (Foti, 2020).

Εικόνα 2. Ποσοστό συμμετοχής στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση σύμφωνα με την έρευνα.

Γ. Σκοπός της έρευνας-Ερευνητικά ερωτήματα

Σκοπός της ερευνητικής εργασίας είναι να μελετήσει την αξία της ψηφιακής διαδραστικής τάξης, που δημιουργήθηκε στα πλαίσια της έρευνας (Βλ.Εικ.3), ως ένα ελκυστικό και ευέλικτο εργαλείο στα χέρια των μαθητών, το οποίο μπορεί να την βελτιώσει σε εκπαιδευτικό επίπεδο και αν εν τέλει προσφέρει οφέλη στους εκπαιδευτικούς προς την χρησιμότητά της.

- Επιπλέον, προσφέρει πρόσβαση σε εκπαιδευτικό υλικό, για τη διευκόλυνση της επικοινωνίας και την ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων σε ένα ασφαλές και ελκυστικό περιβάλλον;
- Παρέχει ευκαιρίες για την ανάπτυξη της φαντασίας, της δημιουργικότητας και του συνεργατισμού με άλλα παιδιά;
- Μπορεί να βελτιώσει την εκπαίδευση και την προετοιμασία των παιδιών για την ψηφιακή εποχή;
- Προσφέρει πρόσβαση σε μαθήματα ή εμπειρίες που δεν είναι διαθέσιμα στην τοπική κοινότητα;
- Συμβάλλει στην παγκόσμια εκπαίδευση και στην εξίσωση των ευκαιριών;
- Η δημιουργία ψηφιακής τάξης μπορεί να βελτιώσει την προσχολική αγωγή μέσω αξιοποίησης παιχνιδιών και εκπαιδευτικού υλικού στο διαδίκτυο;

- Παρέχει μια ασφαλή και προστατευμένη περιβαλλοντική εμπειρία για τα παιδιά κατά τη διάρκεια της απομακρυσμένης εκπαίδευσης;
- Διευκολύνει την αναπτυξιακή διαδικασία και τη βελτίωση των επιδόσεων και των επιλογών των παιδιών;
- Ενισχύει την αλληλεπίδραση των παιδιών, τη συνεργασία και την ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων τους;
- Μπορεί να αυξήσει τη διασκέδαση και το ενδιαφέρον των παιδιών για την εκπαίδευση και την απόκτηση νέων γνώσεων;
- Βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς να βελτιώσουν την απόδοσή τους στη διδασκαλία και στην παρακολούθηση της προόδου των μαθητών τους;
- Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αλληλεπιδράσουν και να συνεργαστούν πιο εύκολα με τους συναδέλφους τους και να μοιράζονται ιδέες και πρακτικές;
- Επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς να εφαρμόζουν προσαρμοστικές διδακτικές πρακτικές, όπως η διαφοροποίηση της διδασκαλίας, για τους μαθητές τους;
- Προσφέρει στους μαθητές μια πιο αποδοτική και προσαρμοστική εκπαιδευτική εμπειρία;
- Εξοικονομεί χρόνο και χρήματα για τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές;
- Οι εκπαιδευτικοί χρειάζεται να έχουν τις απαραίτητες δεξιότητες και γνώσεις για να χρησιμοποιήσουν αποτελεσματικά την ψηφιακή τάξη και να διασφαλίσουν ότι οι μαθητές έχουν την υποστήριξη που χρειάζονται για να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους;

Εικόνα 3. Η ψηφιακή διαδραστική τάξη που δημιουργήθηκε για την έρευνα.

Δ. Το ερευνητικό ζήτημα και η αξία του

Η βιβλιογραφική ανασκόπηση προωθεί και υποστηρίζει τη χρήση της ψηφιακής διαδραστικής τάξης και της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Η παρούσα ερευνητική εργασία παρουσιάζει τα αποτελέσματα της μελέτης, της εφαρμογής και της αξιοποίησης της ψηφιακής διαδραστικής τάξης και της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης στο χώρο της προσχολικής αγωγής.

Τα θετικά δεδομένα πιθανά υποστηρίζουν τους λόγους εφαρμογής και διεύρυνσης της ψηφιακής διαδραστικής τάξης και της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης στο χώρο της προσχολικής αγωγής. Είναι αναγνωρισμένο πως στην ελληνική παιδαγωγική πραγματικότητα ο όρος ψηφιακή τάξη αναφέρεται στα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών της προσχολικής αγωγής και λεπτομερώς στο γνωμικό αντικείμενο της Πληροφορικής. Επιπροσθέτως, κάθε νέα εμπόδιο στον σχεδιασμό και στην εφαρμογή της ψηφιακής διαδραστικής τάξης, αποτελεί στοχασμό για την ενίσχυση και την στήριξη του εκπαιδευτικού τόσο στο διδακτικό του καθήκον όσο και στα παρεχόμενα μέσα σχετικά με τη χρήση της Τεχνολογίας της Πληροφορίας στην εκπαιδευτική διαδικασία (ΥΠΕΠΘ, 2014).

Τέλος, θα είχε ενδιαφέρον να ερευνηθεί εάν οι παιδαγωγοί που πήραν μέρος στην έρευνα και κατασκεύασαν τη δικιά τους ψηφιακή τάξη, αν θα τη διατηρήσουν ενεργή και συνεχίσουν να κάνουν χρήση του περιεχομένου της σύμφωνα με τον σκοπό και τους στόχους της υλοποίησής του και τι οφέλη απόκτησαν οι μαθητευόμενοι με την εφαρμογή της.

Ε.Η διάρθρωση της ερευνητικής εργασίας

Η παρούσα ερευνητική εργασία διαρθρώνεται σε δύο μέρη ως εξής:

Πρώτο μέρος: Αφορά στη θεωρητική προσέγγιση του ερευνητικού ζητήματος, στα ακόλουθα κεφάλαια:

Στο πρώτο κεφάλαιο, ορίζεται το εκπαιδευτικό πλαίσιο σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο και τονίζεται η ανάγκη ευθυγράμμισης των υφιστάμενων εθνικών εκπαιδευτικών συστημάτων με το σύγχρονο μαθησιακό περιβάλλον που αναπτύσσεται σε μια κοινωνία που αλλάζει και παγκοσμιοποιείται. Αυτά τα πλαίσια μάθησης χαρακτηρίζονται από την προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού και την ενίσχυση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων που απαιτούνται για την προσωπική ανάπτυξη και ανάπτυξη των μαθητών.

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στην ψηφιακή διαδραστική τάξη και στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, ποια η χρησιμότητα τους και η αξιοποίησή τους στην σχολική αγωγή, όπως επίσης και τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους. Ορίζονται οι έννοιες τους και καταγράφονται οι τύποι της ψηφιακής διαδραστικής τάξης, καθώς και η διαδικασία δημιουργίας της ψηφιακής τάξης που δημιουργήθηκε για τα πλαίσια της έρευνας .

Δεύτερο μέρος: Επικεντρώνεται στην ερευνητική διαδικασία, στα εξής κεφάλαια:

Στο τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται η μεθοδολογία της έρευνας. Συγκεκριμένα, διατυπώνεται η αναγκαιότητα, ο σκοπός και τα ερευνητικά ερωτήματα στο πλαίσιο του σχεδιασμού της ερευνητικής διαδικασίας, καταγράφεται το δείγμα της έρευνας, τεκμηριώνεται η επιλογή των εκπαιδευτικών, ως ερευνητικού εργαλείου. Στη συνέχεια αναφέρονται τα ερευνητικά δεδομένα από τις συνεντεύξεις των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην ερευνητική διαδικασία και αναλύονται τα αποτελέσματα της ερευνητικής εργασίας. Επίσης σημειώνονται οι περιορισμοί που παρουσιάστηκαν κατά τη διάρκεια της εφαρμογής, γίνονται αναφορές στην αξιοπιστία και την εγκυρότητα της έρευνας και διατυπώνονται προτάσεις για μελλοντική αξιοποίηση της ψηφιακής διαδραστικής τάξης στο εκπαιδευτικό πλαίσιο.

Α΄ ΜΕΡΟΣ: Θεωρητική Προσέγγιση

1. Η Εκπαίδευση στις σύγχρονες κοινωνίες

Η εκπαίδευση στις σύγχρονες κοινωνίες αντιμετωπίζει πολλές προκλήσεις και προσαρμόζεται σε μια σειρά από νέες πραγματικότητες και ανάγκες. Οι σύγχρονες τεχνολογίες, η παγκοσμιοποίηση, οι αλλαγές στις αγορές εργασίας και οι κοινωνικές αναταράξεις επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο πραγματοποιείται η εκπαίδευση και το ρόλο της στην κοινωνία.

Μια από τις μεγαλύτερες αλλαγές στην εκπαίδευση είναι η ενσωμάτωση των τεχνολογιών στη διαδικασία μάθησης και διδασκαλίας. Οι τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών έχουν αλλάξει τον τρόπο που αποκτούμε πρόσβαση στη γνώση και την πληροφορία. Οι φοιτητές έχουν πρόσβαση σε διαδικτυακούς πόρους, μπορούν να συνεργάζονται με άλλους από απόσταση και μπορούν να έχουν προσωποποιημένη μάθηση μέσω διαδικτυακών πλατφορμών. Η ψηφιακή παιδεία έχει γίνει απαραίτητη για να είμαστε ενήμεροι και να ανταποκρινόμαστε στις απαιτήσεις τη σύγχρονης κοινωνίας. Οι μαθητές πρέπει να αναπτύξουν δεξιότητες όπως ο ψηφιακός γραμματισμός, η κριτική σκέψη, η διαχείριση της πληροφορίας και η δημιουργική προβληματισμός για να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της ψηφιακής εποχής.

Επιπλέον, η παγκοσμιοποίηση έχει επηρεάσει τον τρόπο με τον οποίο θεωρούμε την εκπαίδευση. Η πολυπολιτισμικότητα και η πολυγλωσσία έχουν γίνει σημαντικές πτυχές της εκπαίδευσης, καθώς οι μαθητές αναπτύσσουν τη δυνατότητα να συνεργάζονται και να επικοινωνούν με ανθρώπους από διάφορες πολιτιστικές και γλωσσικές ομάδες. Η διαπολιτισμική εκπαίδευση και η προώθηση της ανοχής και της κατανόησης των διαφορετικών πολιτισμών έχουν γίνει σημαντικά ζητήματα στη σύγχρονη εκπαίδευση. Επίσης, οι αλλαγές στις αγορές εργασίας έχουν επηρεάσει τις απαιτήσεις για τις δεξιότητες και τις γνώσεις που απαιτούνται από τους μαθητές.

1.1 Εθνικό και Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για την Εκπαίδευση

Το εθνικό πλαίσιο για την εκπαίδευση αναφέρεται στις κατευθυντήριες γραμμές και τους στόχους που θεσπίζονται από την κάθε χώρα για το εκπαιδευτικό σύστημα της. Αυτό το πλαίσιο καθορίζει τα πρότυπα και τις αναμενόμενες επιδόσεις των μαθητών σε διάφορα επίπεδα εκπαίδευσης. Συνήθως περιλαμβάνει τους στόχους της μάθησης, τα προγράμματα σπουδών, τις αξιολογήσεις και άλλα θέματα που σχετίζονται με την εκπαίδευση.

Το ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο περιλαμβάνει τις κατευθυντήριες γραμμές και τους στόχους που θεσπίζονται από την ελληνική κυβέρνηση για το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας. Το πλαίσιο αυτό καθορίζει τα πρότυπα και τις αναμενόμενες επιδόσεις των μαθητών σε διάφορα επίπεδα εκπαίδευσης. Επιπλέον, αποτελείται από διάφορα επίπεδα εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένης της προσχολικής εκπαίδευσης, της δημοτικής εκπαίδευσης, της γυμνασίου και του λυκείου. Στην προσχολική εκπαίδευση προσφέρονται προγράμματα προετοιμασίας για την είσοδο στο σχολείο, ενώ στα επίπεδα της δημοτικής εκπαίδευσης, της γυμνασίου και του λυκείου παρέχεται ουσιαστική εκπαίδευση σε διάφορα μαθησιακά πεδία, συμπεριλαμβανομένων των γλωσσικών, μαθηματικών, φυσικών επιστημών, κοινωνικών επιστημών, καλλιτεχνικών και φυσικής αγωγής.

Οι μαθητές στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα εκτίθενται σε ένα ευρύ φάσμα διδακτικών μεθόδων και δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της παραδοσιακής διδασκαλίας στην τάξη, της ομαδικής εργασίας, της πειραματικής μάθησης, της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης και της χρήσης τεχνολογίας στην εκπαίδευση. Το ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της μάθησης, με τη χρήση διαφόρων μεθόδων και εργαλείων. Οι μαθητές αξιολογούνται μέσω διαγωνισμάτων, εργασιών, έρευνας, εργαστηριακής εργασίας, αξιολόγησης έργων και άλλων μορφών αξιολόγησης, που συμβάλλουν στην αξιολόγηση της κατάκτησης των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων των μαθητών (Commission/EACEA/Eurydice, 2019).

Επιπροσθέτως, το ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο προωθεί την ανάπτυξη των δεξιοτήτων κριτικής σκέψης, της δημιουργικότητας, της προβληματισμού και της συνεργατικής εργασίας, προετοιμάζοντας τους μαθητές για την απαιτητική και αλληλένδετη φύση της σύγχρονης κοινωνίας. Το εκπαιδευτικό πλαίσιο ενθαρρύνει την ανάπτυξη των δεξιοτήτων επικοινωνίας, της πληροφοριακής και ψηφιακής γραφής, της κριτικής ανάλυσης πληροφοριών και της επίλυσης προβλημάτων. Θεσπίζει επίσης τις αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και της πολιτισμικής ευαισθητοποίησης. Προωθεί τον σεβασμό και την

ανεκτικότητα έναντι των διαφορετικών πολιτισμών, ενισχύοντας την κατανόηση, τη συνεργασία και την αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών από διάφορες πολιτισμικές και εθνοτικές ομάδες.

Τέλος, το ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο επιδιώκει την προετοιμασία των μαθητών για τη συνέχιση της μάθησης και την απόκτηση δεξιοτήτων για την αγορά εργασίας. Προάγει την επαγγελματική κατάρτιση, τη συνεχιζόμενη εκπαίδευση και τη διά βίου μάθηση, προετοιμάζοντας τους μαθητές για τις προκλήσεις και τις απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας (OECD, 2018).

Στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπάρχει το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Δεξιότητες της Σύγχρονης Εκπαίδευσης και Σχηματισμού (European Framework for the Key Competences for Lifelong Learning). Αυτό το πλαίσιο καθορίζει ορισμένες βασικές δεξιότητες και ικανότητες που οι μαθητές θα πρέπει να αναπτύξουν κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους. Οι βασικές αυτές δεξιότητες περιλαμβάνουν τη γλωσσική, μαθηματική, ψηφιακή, πολιτιστική και κοινωνική επιμόρφωση, την επιμόρφωση για την επιχειρηματολογία, την επιμόρφωση σε θέματα αυτονομίας και προσωπικής ανάπτυξης, καθώς και την επιμόρφωση στον τομέα της καριέρας και της επιχειρηματικότητας. Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς προάγει την ιδέα της δια βίου μάθησης και επισημαίνει τη σημασία της ανάπτυξης δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για την επιτυχία και την προσαρμοστικότητα σε μια συνεχώς μεταβαλλόμενη κοινωνία και αγορά εργασίας (Commission, 2018).

Τόσο το εθνικό πλαίσιο για την εκπαίδευση όσο και το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς έχουν στόχο να παρέχουν κατευθυντήριες γραμμές και πρότυπα για την ανάπτυξη προγραμμάτων μάθησης και τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτά τα πλαίσια στοχεύουν στην προώθηση μιας εκπαίδευσης που προετοιμάζει τους μαθητές για την επιτυχία σε διάφορους τομείς της ζωής και τους εφοδιάζει με τις απαραίτητες δεξιότητες για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της σύγχρονης κοινωνίας (Kyriakides & Creemers, 2008).

1.2 Οι Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση

Οι Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ)- (Information and Communication Technologies- ICT) έχουν επηρεάσει σημαντικά τον τομέα της εκπαίδευσης και έχουν γίνει αναπόσπαστο μέρος της σύγχρονης εκπαιδευτικής διαδικασίας. Οι ΤΠΕ περιλαμβάνουν τη χρήση υπολογιστών, του διαδικτύου, των εφαρμογών λογισμικού, των διαδικτυακών πλατφορμών και άλλων τεχνολογικών εργαλείων για την υποστήριξη της μάθησης και την ενίσχυση των εκπαιδευτικών διαδικασιών.

Οι ΤΠΕ στην εκπαίδευση προσφέρουν πολλά πλεονεκτήματα και ευκαιρίες για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς. Ανοίγουν νέους τρόπους πρόσβασης στη γνώση και την πληροφορία, ενισχύουν την ενεργό συμμετοχή των μαθητών στη διαδικασία μάθησης και επιτρέπουν την ατομική προσαρμογή της διδασκαλίας. Με τη χρήση των ΤΠΕ, οι μαθητές μπορούν να έχουν πρόσβαση σε πλούσιο εκπαιδευτικό υλικό, όπως παρουσιάσεις, βίντεο, ηλεκτρονικά βιβλία και εκπαιδευτικές εφαρμογές επίσης, οι μαθητές μπορούν να επικοινωνούν και να συνεργάζονται με άλλους μαθητές και εκπαιδευτικούς από διάφορα μέρη του κόσμου μέσω διαδικτυακών πλατφορμών και εργαλείων. Αυτό προάγει την διαπολιτισμική κατανόηση, τη συνεργασία και τη διαμοιρασμό γνώσεων (Reiser & Dempsey, 2012).

Επιπροσθέτως, οι ΤΠΕ επιτρέπουν στους εκπαιδευτικούς να προσαρμόζουν την διδασκαλία στις ατομικές ανάγκες και στη διαφοροποιημένη διδασκαλία των μαθητών (UNESCO, 2011). Μπορούν να παρέχουν εξατομικευμένη υποστήριξη και πρόσβαση σε εκπαιδευτικά υλικά και εργαλεία που ενισχύουν την κατανόηση και την απόκτηση γνώσεων. Μπορούν να κάνουν τη μάθηση πιο διασκεδαστική και ενδιαφέρουσα για τους μαθητές, μέσω διαδραστικών εκπαιδευτικών παιχνιδιών, προσομοιώσεων και εικονικών περιβαλλόντων. Αυτό διεγείρει το ενδιαφέρον των μαθητών, τη συμμετοχή τους και τη διατήρηση της προσοχής τους κατά τη διάρκεια της μάθησης.

Τέλος, οι ΤΠΕ συμβάλλουν στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων του 21ου αιώνα, όπως η κριτική σκέψη, η δημιουργικότητα και η κοινωνική δικτύωση. Οι μαθητές έρχονται αντιμέτωποι με νέες τεχνολογίες και αποκτούν την ικανότητα να αναζητούν, να αξιολογούν και να χρησιμοποιούν πληροφορίες αποτελεσματικά (Paranikolaou & Economides, 2017).

Ωστόσο, είναι σημαντικό να διατηρηθεί η ισορροπία μεταξύ της χρήσης των ΤΠΕ και των παραδοσιακών εκπαιδευτικών μεθόδων. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να επιλέγουν και να ενσωματώνουν τις κατάλληλες τεχνολογίες για να ενισχύσουν την

αποτελεσματικότητα της διδασκαλίας και την εκμάθηση των μαθητών (Roblyer & Doering, 2013). Συνοψίζοντας, οι ΤΠΕ στην εκπαίδευση προσφέρουν νέες δυνατότητες και προοπτικές για τη βελτίωση της μάθησης και την ανάπτυξη των μαθητών. Μέσω της χρήσης τεχνολογικών εργαλείων, οι μαθητές μπορούν να αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες και γνώσεις που απαιτούνται στη σύγχρονη κοινωνία (Βλ.Εικ.4). Η ολοένα αυξανόμενη ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία έχει δημιουργήσει νέες δυνατότητες για την προσαρμογή της μάθησης στις ατομικές ανάγκες των μαθητών, την ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους και την προετοιμασία τους για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία (Selwyn, 2011).

Εικόνα 4. Οι δυνατότες των ΤΠΕ.

2. Η ψηφιακή διαδραστική τάξη και εξ' αποστάσεως εκπαίδευση

2.1 Ορισμός της ψηφιακής διαδραστικής τάξης

Η ψηφιακή διαδραστική τάξη είναι ένας όρος που αναφέρεται σ' ένα εκπαιδευτικό περιβάλλον όπου οι μαθητές και ο δάσκαλος συμμετέχουν σε μια ψηφιακή τάξη μέσω της χρήσης τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών.

Συνήθως, η ψηφιακή διαδραστική τάξη περιλαμβάνει τη χρήση ηλεκτρονικών συσκευών, όπως υπολογιστές, τάμπλετ, smartphones και διαδικτυακή σύνδεση. Μέσω αυτών των συσκευών, οι μαθητές μπορούν να έχουν πρόσβαση σε ψηφιακούς πόρους, προγράμματα εκπαίδευσης και εφαρμογές που βοηθούν στην εκμάθηση και την αλληλεπίδρασή τους με το δάσκαλο και τους συμμαθητές τους. Μια ψηφιακή τάξη αναφέρεται σε ένα περιβάλλον που μοιάζει με μια παραδοσιακή τάξη, αλλά υπάρχει μόνο στον κυβερνοχώρο. Οι μαθητές και ο δάσκαλος συνδέονται μέσω διαδικτυακών πλατφορμών, όπως εκπαιδευτικά λογισμικά, αίθουσες συνομιλίας, βιντεοκλήσεις κ.λπ. Σε αυτήν την ψηφιακή τάξη, ο δάσκαλος μπορεί να διδάσκει μέσω παρουσιάσεων και άλλων εκπαιδευτικών εργαλείων που παρέχονται από την πλατφόρμα. Οι μαθητές μπορούν να λάβουν μέρος σε μαθήματα, να συμμετέχουν σε συζητήσεις, να υποβάλλουν εργασίες και να λαμβάνουν ανατροφοδότηση από τον δάσκαλο μέσω των διαδικτυακών εργαλείων επικοινωνίας (Ελευθερίου & Μαγγίνα, 2014).

Στην ψηφιακή διαδραστική τάξη, οι μαθητές μπορούν επίσης να συνεργάζονται μεταξύ τους μέσω διαδικτυακών πλατφορμών συνεργατικής εργασίας, να ανταλλάσσουν ιδέες, να συζητούν και να επιλύουν προβλήματα από κοινού. Επιπλέον, η ψηφιακή τάξη μπορεί να παρέχει εξειδικευμένη εκπαίδευση μέσω προσαρμοστικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων, τα οποία προσαρμόζονται στις ανάγκες και τις ικανότητες του κάθε μαθητή. Επίσης, μπορεί να προσφέρει αρκετά πλεονεκτήματα αλλά μερικές φορές παρουσιάζει και κάποια μειονεκτήματα (Τσολακίδη & Σαββίδη, 2017).

2.2 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα ψηφιακής τάξης

Κάποια από τα πλεονεκτήματα της ψηφιακής τάξης είναι τα εξής:

- **Ευελιξία:** Η ψηφιακή τάξη προσφέρει ευελιξία στον χρόνο και τον τρόπο μάθησης. Οι μαθητές μπορούν να μάθουν από οπουδήποτε και οποτεδήποτε με απλή πρόσβαση στο διαδίκτυο.
- **Ευκολία πρόσβασης σε πλούσιο υλικό:** Μέσω της ψηφιακής τάξης οι μαθητές έχουν ευκολότερη πρόσβαση σε πλούσιο υλικό, όπως βίντεο, παιχνίδια, και διαδραστικές ασκήσεις.
- **Προσωποποίηση της μάθησης:** Η ψηφιακή τάξη επιτρέπει την προσωποποίησή της μάθησης, ώστε να είναι πιο αποτελεσματική για κάθε μαθητή ξεχωριστά. Μέσω των διαδραστικών ασκήσεων και των προσαρμοστικών εργαλείων, οι μαθητές μπορούν να προχωρήσουν στο δικό τους ρυθμό και να επικεντρωθούν στις αδυναμίες τους.
- **Συνεργατική μάθηση:** Μέσω της ψηφιακής τάξης οι μαθητές μπορούν να συνεργαστούν με άλλους στην ίδια τάξη ή ακόμη και σε διαφορετικά σχολεία και χώρες.
- **Εξοικονόμηση χρόνου και χρημάτων:** Η ψηφιακή τάξη επιτρέπει την εξοικονόμηση χρόνου και χρημάτων για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς, καθώς δεν απαιτείται η μετακίνησή τους στο σχολείο και η αγορά σχολικού εξοπλισμού, όπως βιβλία και σημειώσεις.
- **Διαθεσιμότητα υλικού:** Η ψηφιακή τάξη επιτρέπει στους μαθητές να έχουν πρόσβαση σε πλούσιο υλικό και περιεχόμενο από πολλαπλές πηγές, όπως ηλεκτρονικά βιβλία, άρθρα, βίντεο, εικόνες και άλλα πολυμέσα, που μπορούν να ενισχύσουν την κατανόηση του θέματος.
- **Αυξημένη διαλογή και ποιότητα μαθημάτων:** Η ψηφιακή τάξη επιτρέπει στους μαθητές να επιλέξουν μαθήματα από διαφορετικούς εκπαιδευτικούς και σχολεία ανά τον κόσμο. Αυτό επιτρέπει στους μαθητές να έχουν περισσότερες επιλογές και να λάβουν υψηλότερη ποιότητα διδασκαλίας.
- **Επιπλέον, η ψηφιακή τάξη επιτρέπει την εξατομίκευση της διδασκαλίας.** Με τη χρήση ψηφιακών εκπαιδευτικών εργαλείων, ο δάσκαλος μπορεί να προσαρμόσει τη διδασκαλία στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα κάθε μαθητή, χωρίς να περιορίζεται από τους περιορισμούς ενός στατικού διδακτικού βιβλίου ή ενός

συγκεκριμένου προγράμματος διδασκαλίας. Το αποτέλεσμα είναι ότι οι μαθητές μπορούν να μάθουν σε δικό τους ρυθμό και να αναπτύξουν τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντά τους.

Τέλος, η ψηφιακή τάξη δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να συνεργαστούν και να επικοινωνήσουν με άλλους μαθητές και δασκάλους από διαφορετικά μέρη του κόσμου. Αυτό επιτρέπει στους μαθητές να αναπτύξουν διεθνείς σχέσεις και να μάθουν για διαφορετικές κουλτούρες και παραδόσεις. Επιπλέον, η διασύνδεση με άλλους μαθητές και δασκάλους μπορεί να βοηθήσει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων όπως η συνεργασία και η επικοινωνία (Picciano A. G., 2017) (Krumsvik, 2014).

Κάποια από τα μειονεκτήματα της ψηφιακής τάξης περιλαμβάνουν:

- Έλλειψη ατομικής προσοχής: Καθώς οι μαθητές συμμετέχουν σε μια ψηφιακή τάξη μέσω ενός υπολογιστή, η δασκάλα δεν μπορεί να παρακολουθήσει ατομικά τις ανάγκες του κάθε μαθητή και να δώσει την απαραίτητη προσοχή και βοήθεια.
- Έλλειψη ανθρώπινης επαφής: Η εκπαίδευση μέσω ψηφιακής τάξης μπορεί να οδηγήσει σε έλλειψη ανθρώπινης επαφής, η οποία είναι σημαντική για την κοινωνικοποίηση και την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών.
- Έλλειψη πρόσβασης σε εξοπλισμό και τεχνολογία: Κάποιοι μαθητές μπορεί να μην έχουν πρόσβαση σε εξοπλισμό και τεχνολογία, όπως υπολογιστές ή σταθερή σύνδεση στο διαδίκτυο, που είναι απαραίτητα για τη συμμετοχή σε μια ψηφιακή τάξη.
- Περιορισμένος κοινωνικός διάλογος: Οι μαθητές δεν μπορούν να αλληλεπιδρούν απευθείας με τους συμμαθητές τους και να ανταλλάσσουν απόψεις.
- Η έλλειψη άμεσης αλληλεπίδρασης με τους συμμαθητές και τον εκπαιδευτικό, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε απομόνωση και ανασφάλεια στα παιδιά.
- Η δυσκολία στη διαχείριση των διαφόρων τεχνικών προβλημάτων που μπορεί να προκύψουν κατά τη διάρκεια της ψηφιακής διδασκαλίας, όπως προβλήματα σύνδεσης στο διαδίκτυο, προβλήματα με το λογισμικό ή τον εξοπλισμό, κλπ.
- Η δυσκολία στη διατήρηση της προσοχής και της συγκέντρωσης των μαθητών για μεγάλες χρονικές περιόδους, καθώς μπορεί να είναι εύκολο να

αποσπαστούν από το μάθημα και να ασχοληθούν με άλλες δραστηριότητες στον υπολογιστή.

- Η δυσκολία στην παρακολούθηση της προόδου των μαθητών και στην παροχή άμεσης ανατροφοδότησης, καθώς ο εκπαιδευτικός δεν μπορεί να παρακολουθεί ατομικά τους μαθητές ταυτόχρονα κατά τη διάρκεια μιας ζωντανής διαδικτυακής διδασκαλίας.
- Άλλο ένα μειονέκτημα της ψηφιακής τάξης είναι ότι δεν παρέχει πάντα την ίδια εμπειρία σε όλους τους μαθητές. Ορισμένοι μαθητές μπορεί να έχουν πρόβλημα στη συγκέντρωση και την αφοσίωση στην ψηφιακή τάξη, και μπορεί να τους δυσκολεύει να παρακολουθήσουν τα μαθήματα από το σπίτι τους. Επίσης, η απουσία της παρουσίας του εκπαιδευτικού στην αίθουσα τάξης μπορεί να αποτελέσει πρόβλημα για ορισμένους μαθητές, ιδίως όσους χρειάζονται πρόσθετη βοήθεια ή υποστήριξη στο μάθημά τους.
- Τέλος, ένα ακόμη μειονέκτημα της ψηφιακής τάξης είναι ότι μπορεί να υπάρχουν προβλήματα συνδεσιμότητας στο διαδίκτυο, ειδικά σε περιοχές με χαμηλή ταχύτητα διαδικτύου ή ασταθές σήμα. Αυτό μπορεί να επηρεάσει την ποιότητα του ήχου και της εικόνας και να καθυστερήσει τη μετάδοση των μαθημάτων, πράγμα που μπορεί να δημιουργήσει δυσκολίες για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς.

Ωστόσο, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι πολλά από αυτά τα προβλήματα μπορούν να αντιμετωπιστούν με κατάλληλη σχεδίαση και υλοποίηση της ψηφιακής τάξης. Για παράδειγμα, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιούν ποικίλα εργαλεία και πόρους για να διατηρήσουν την αλληλεπίδραση με τους μαθητές τους (Garrison & Vaughan, 2013) (Means, Toyama, Murphy, & Baki, 2013).

2.3 Τύποι ψηφιακής διαδραστικής τάξης

Η ψηφιακή διαδραστική τάξη περιλαμβάνει διάφορους τύπους που εκμεταλλεύονται την τεχνολογία για τη διευκόλυνση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Ορισμένοι από αυτούς τους τύπους είναι:

- Ψηφιακή τάξη (Virtual Classroom): Μια ψηφιακή τάξη είναι μια πλατφόρμα ή μια διαδικτυακή εφαρμογή που επιτρέπει την εξ' αποστάσεως διδασκαλία και μάθηση. Οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί συνδέονται μέσω του διαδικτύου και συμμετέχουν σε πραγματικό χρόνο σε μαθήματα, δραστηριότητες και συζητήσεις.
- Συνεργατική τάξη (Collaborative Classroom): Σε μια συνεργατική τάξη, οι μαθητές συνεργάζονται μεταξύ τους και με τον εκπαιδευτή χρησιμοποιώντας ψηφιακά εργαλεία και πλατφόρμες για να επιτύχουν συλλογικούς στόχους μάθησης. Η τεχνολογία παρέχει εργαλεία για την κοινή εργασία, την ανταλλαγή ιδεών και την αμοιβαία υποστήριξη.
- Εξ' αποστάσεως Τάξη (Distance Learning): Η εξ' αποστάσεως τάξη επιτρέπει στους μαθητές να λαμβάνουν μαθήματα και υλικό μάθησης από απόσταση, συνήθως μέσω διαδικτύου. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει εκπαιδευτικά βίντεο, διαδραστικά μαθήματα, ασκήσεις και αξιολογήσεις που διατίθενται μέσω διαδικτυακών πλατφορμών ή ειδικών εκπαιδευτικών λογισμικών.
- Εικονικά περιβάλλοντα μάθησης (Virtual Learning Environments): Τα εικονικά περιβάλλοντα μάθησης είναι διαδραστικές πλατφόρμες όπου οι μαθητές μπορούν να περιηγηθούν σε εικονικούς χώρους, να αλληλεπιδράσουν με ψηφιακό περιεχόμενο και να εκτελούν ασκήσεις και δραστηριότητες μάθησης.
- Μικρομαθήματα (Microlearning): Τα μικρομαθήματα είναι μικρά τμήματα μάθησης που παρέχουν συγκεκριμένες γνώσεις ή δεξιότητες σε συντομότερο χρονικό διάστημα. Συνήθως παρουσιάζονται σε μικρά βίντεο, ηλεκτρονικά άρθρα ή διαδραστικές εφαρμογές που επιτρέπουν στους μαθητές να μάθουν γρήγορα και αποτελεσματικά.
- Εικονικές πραγματικότητες (Virtual Reality): Η ψηφιακή πραγματικότητα αναφέρεται στη χρήση τεχνολογίας για τη δημιουργία εικονικών περιβαλλόντων που μοιάζουν με τον πραγματικό κόσμο. Οι μαθητές μπορούν να αλληλεπιδράσουν με αυτά

τα εικονικά περιβάλλοντα, να εξερευνήσουν νέες εμπειρίες και να αποκτήσουν πρακτικές δεξιότητες.

- Εκπαιδευτικά παιχνίδια (Educational Games): Τα εκπαιδευτικά παιχνίδια είναι παιχνίδια που σχεδιάστηκαν ειδικά για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Χρησιμοποιούν την τεχνολογία για να προσφέρουν αποτελεσματικές μεθόδους μάθησης μέσω της αλληλεπίδρασης, της πρόκλησης και της διασκέδασης.
- Αντεστραμμένη τάξη (Flipped Classroom): Η αναστροφή της τάξης αναφέρεται σε μια μέθοδο όπου οι μαθητές μαθαίνουν το θεωρητικό υλικό εκτός της τάξης, συνήθως μέσω διαδικτυακών πόρων, και διαθέτουν περισσότερο χρόνο στην τάξη για ενεργητικές δραστηριότητες, συζητήσεις και εφαρμογή των γνώσεων.
- Απομακρυσμένη διδασκαλία (Remote Teaching): Η απομακρυσμένη διδασκαλία αναφέρεται στη χρήση τεχνολογίας για την παροχή μαθησιακών εμπειριών σε μαθητές που βρίσκονται σε απόσταση από τον φυσικό χώρο της τάξης. Οι μαθητές μπορούν να συνδεθούν από οπουδήποτε και να συμμετάσχουν σε μαθήματα, δραστηριότητες και αξιολογήσεις μέσω διαδικτύου.
- Εξερεύνηση και ανακάλυψη (Exploration and Discovery): Η ψηφιακή διαδραστική τάξη παρέχει τη δυνατότητα στους μαθητές να εξερευνήσουν και να ανακαλύψουν νέες γνώσεις μέσω πλούσιου ψηφιακού περιεχομένου, παιχνιδιών, προσομοιώσεων και διαδραστικών εφαρμογών.
- Εξατομικευμένη μάθηση (Personalized Learning): Η εξατομικευμένη μάθηση αξιοποιεί την τεχνολογία για τη δημιουργία προσαρμοσμένων μαθησιακών περιβαλλόντων που προσαρμόζονται στις ατομικές ανάγκες, ενδιαφέροντα και ρυθμούς μάθησης του κάθε μαθητή (Johnson , Becker, & Estrada, 2015) (Sharples, 2015) (Puentedura, 2014).

2.4 Ορισμός εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης

Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση αναφέρεται στη διαδικασία μάθησης και διδασκαλίας που λαμβάνει χώρα, χωρίς την ανάγκη της φυσικής παρουσίας του εκπαιδευτικού και των μαθητών στον ίδιο χώρο. Στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, η μάθηση πραγματοποιείται μέσω ψηφιακών εργαλείων και τεχνολογίας, όπως το διαδίκτυο, τα συστήματα τηλεδιάσκεψης, τα διαδικτυακά δωμάτια, τα βίντεο μαθήματα, τα ηλεκτρονικά μαθησιακά

συστήματα και άλλες διαδραστικές πλατφόρμες.

Παρέχει τη δυνατότητα στους μαθητές να έχουν πρόσβαση σε μαθήματα και υλικό μάθησης από οπουδήποτε και αν βρίσκονται, ενισχύοντας την ευελιξία και την αυτοπροσαρμογή. Οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να συμμετέχουν σε διαδραστικές δραστηριότητες, να επικοινωνούν με τους συμμαθητές και τους εκπαιδευτές, να υποβάλλουν εργασίες και να λαμβάνουν ανατροφοδότηση μέσω της τεχνολογίας.

Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση χρησιμοποιείται σε διάφορους εκπαιδευτικούς τομείς, όπως η απομακρυσμένη εκπαίδευση σε πανεπιστήμια και σχολές, το εξ' αποστάσεως επαγγελματικό προσανατολισμό και η συνεχιζόμενη επαγγελματική εκπαίδευση (Moore & Kearsley, 2011).

2.5 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης

Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση έχει αρκετά πλεονεκτήματα, μερικά από αυτά είναι τα εξής:

- **Ευελιξία:** Οι σπουδαστές μπορούν να σπουδάσουν από οπουδήποτε και όποτε θέλουν, ανεξάρτητα από τη γεωγραφική τους τοποθεσία, το πρόγραμμα της εργασίας τους ή άλλες δεσμεύσεις που έχουν.
- **Προσβασιμότητα:** Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί να είναι πιο προσιτή από οικονομικής απόψεως σε ανθρώπους που δεν μπορούν να πληρώσουν για μία παραδοσιακή εκπαίδευση.
- **Εξοικονόμηση χρόνου:** Οι σπουδαστές δεν χρειάζεται να δαπανούν χρόνο και χρήματα για μετακίνηση σε κέντρα εκπαίδευσης ή για τη διαμονή τους σε άλλη πόλη.
- **Προσαρμοστικότητα:** Οι σπουδαστές μπορούν να επιλέξουν το ρυθμό της εκπαίδευσης τους και τον τρόπο που θέλουν να εκπαιδευτούν.
- **Αυξημένη συνεργασία και αλληλεπίδραση:** Με τη χρήση τεχνολογίας, οι σπουδαστές μπορούν να συνεργαστούν και να αλληλεπιδρούν με συμφοιτητές και με τους καθηγητές (Simonson, Smaldino, & Albright, 2019).
- **Ευελιξία:** Οι μαθητές μπορούν να παρακολουθούν μαθήματα από οπουδήποτε έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο, χωρίς να χρειάζεται να πηγαίνουν στη σχολή.

- Προσαρμοστικότητα: Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση επιτρέπει στους μαθητές να προσαρμόζονται στις δικές τους ανάγκες και ρυθμούς μάθησης, καθώς μπορούν να παρακολουθήσουν τα μαθήματα κατά τις βολικές ώρες τους.
- Αύξηση της πρόσβασης στην εκπαίδευση: Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση επιτρέπει σε μαθητές από απομακρυσμένες περιοχές ή από περιοχές με περιορισμένη πρόσβαση σε εκπαιδευτικούς πόρους να έχουν πρόσβαση σε μαθήματα και προγράμματα σπουδών.
- Μείωση του κόστους: Οι μαθητές δεν χρειάζεται να πληρώνουν για τη μετακίνηση στη σχολή και τα σχετικά έξοδα διαμονής και διατροφής.

Μερικά από τα μειονεκτήματα της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης περιλαμβάνουν:

- Η έλλειψη αλληλεπίδρασης ανάμεσα σε εκπαιδευτή και μαθητή, αλλά και μεταξύ των ίδιων των μαθητών μπορεί να οδηγήσει σε απώλεια ανθρώπινης επαφής και αυτή η έλλειψη κοινωνικής αλληλεπίδρασης μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την ακαδημαϊκή επίδοση των μαθητών.
- Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την τεχνολογία και τη σταθερότητα της σύνδεσης στο διαδίκτυο. Ενδεχομένως να υπάρξουν προβλήματα όπως κακή ποιότητα του ήχου και της εικόνας, αλλά και δυσκολίες στη σύνδεση στο διαδίκτυο.
- Η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί να απαιτεί μεγαλύτερη αυτονομία από τους μαθητές και να μην υπάρχει ο ίδιος βαθμός παρακολούθησης από τους εκπαιδευτικούς σε σύγκριση με την παραδοσιακή εκπαίδευση.
- Έλλειψη πρόσβασης σε εξοπλισμό και υλικό: Ορισμένοι μαθητές ενδέχεται να μην έχουν πρόσβαση σε εξοπλισμό και υλικό που είναι απαραίτητα για την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, όπως υπολογιστές, σταθερές συνδέσεις στο διαδίκτυο, ηλεκτρονικά βιβλία, κτλ.
- Πιθανότητα εκμάθησης λιγότερων δεξιοτήτων: Ενώ η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί να παρέχει πρόσβαση σε πληθώρα διαφορετικών εργαλείων και πόρων, ορισμένοι μαθητές ενδέχεται να μην εξασκούνται στις δεξιότητες που απαιτούνται για τη συμμετοχή σε μια παραδοσιακή τάξη (Picciano & Dziuban , 2018) (Clark & Mayer, 2016).

2.6 Διαδικασία δημιουργίας ψηφιακής διαδραστικής τάξης

Η δημιουργία μιας ψηφιακής τάξης μπορεί να γίνει με τη χρήση διάφορων ψηφιακών εργαλείων και πλατφορμών. Ακολουθούν ορισμένα βήματα που μπορεί να ακολουθηθούν για την δημιουργία μιας ψηφιακής τάξης:

- Επιλογή μια ψηφιακής πλατφόρμας μάθησης: Επιλογή μιας πλατφόρμας που προσφέρει λειτουργίες όπως δημιουργία τάξης, ανέβασμα υλικού, επικοινωνία και αξιολόγηση.
- Δημιουργία ενός χώρου για την τάξη: Κατασκευή ενός ψηφιακού χώρου που θα λειτουργεί ως ψηφιακή αίθουσα τάξης. Πρόσθεση πληροφοριών για το πρόγραμμα μαθημάτων, τους στόχους, τα υλικά και τις εργασίες.
- Οργάνωση υλικού μάθησης: Κοινοποίηση ψηφιακών υλικών όπως εγχειρίδια, παρουσιάσεις, βίντεο, άρθρα και άλλες πηγές πληροφοριών που οι μαθητές μπορούν να ανατρέξουν για τη μάθησή τους.
- Προώθησή της επικοινωνίας: Χρησιμοποιήστε εργαλεία επικοινωνίας όπως φόρουμ και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

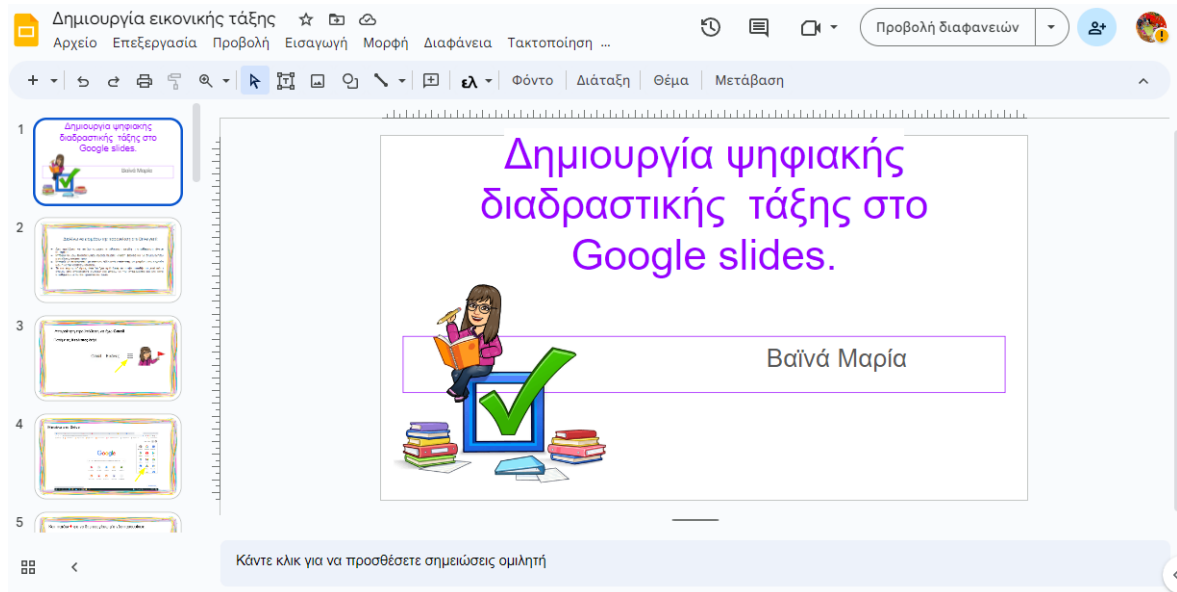
Στην συγκεκριμένη έρευνα δημιουργήθηκε μια ψηφιακή τάξη με το Google Slides, που είναι ένα εργαλείο παρουσιάσεων που έχει προσφέρει η Google https://docs.google.com/presentation/d/1Cu-wzBH8lkoug8cWFnfHi_zdAHIMZx5PDzyaaCDCr5U/edit?usp=sharing. Λειτουργεί στον περιηγητή και δεν απαιτεί λήψη εφαρμογής στον υπολογιστή. Μπορεί να δημιουργήσει παρουσιάσεις με προκαθορισμένες ή διατάξεις εξοπλισμένες με κείμενο, εικόνες, βίντεο και πολλά άλλα στοιχεία. Επίσης, το Google Slides παρέχει πολλά εργαλεία και δυνατότητες για να γίνεται η παρουσίασή πιο εντυπωσιακή. Μπορεί να προστεθούν μεταβάσεις μεταξύ των διαφανειών, να χρησιμοποιηθούν θέματα ή προσαρμοσμένα σχέδια για να δώσουν στην παρουσίασή ένα συγκεκριμένο στυλ και να χρησιμοποιηθούν διάφορα εφέ και animation για να κάνουν τις διαφάνειές πιο δυναμικές.

Τα φύλλα παρουσίασης είναι επίσης συμβατά με πολλά ακόμη εργαλεία της Google, όπως το Google Drive, το Gmail και το Google Classroom, γεγονός που καθιστά πιο εύκολη την αποθήκευση, την κοινή χρήση και την προβολή της παρουσίασής. Διακρίνεται σ' ένα εύχρηστο και δωρεάν εργαλείο παρουσιάσεων που προσφέρει πλούσιες δυνατότητες και επιτρέπει σε χρήστες από όλα τα επίπεδα να δημιουργήσουν εντυπωσιακές παρουσιάσεις με ευκολία.

Στο παρακάτω σύνδεσμο έχει οδηγίες, πως να δημιουργηθεί μια ψηφιακή τάξη (

Βλ.Εικ.5) και ένα προσωπικό άβαταρ (avatar), ώστε να είναι πιο ευχάριστο και ενδιαφέρον στους μαθητές (Βαϊνά, 2023).

https://docs.google.com/presentation/d/1tFhee7ygMGMuxHkkn_afe_0gywJYmpvKVWxlJgqy9cM/edit?usp=sharing

Εικόνα 5.Στιγμιότυπο εικόνας απο τις οδηγίες της δημιουργίας της ψηφιακής διαδραστικής τάξης.

Β' ΜΕΡΟΣ: Έρευνα

3. Μεθοδολογία

3.1 Μεθοδολογικό πλαίσιο, Ερευνητικά ερωτήματα

Στη παρούσα εργασία εφαρμόστηκε η μεθοδολογία ποιοτικής έρευνας, η οποία είναι μια προσέγγιση της έρευνας που επικεντρώνεται στην κατανόηση των φαινομένων μέσω ποιοτικών δεδομένων, όπως συνεντεύξεις, παρατηρήσεις και ανάλυση κειμένου. Αντίθετα με την ποσοτική έρευνα που βασίζεται σε αριθμητικά δεδομένα και στατιστικές αναλύσεις, η ποιοτική έρευνα επιδιώκει να κατανοήσει τη σημασία των φαινομένων και των εμπειριών που έχουν οι άνθρωποι.

Οι βασικές μέθοδοι ποιοτικής έρευνας περιλαμβάνουν:

- Συνεντεύξεις: Οι ερευνητές κάνουν συνεντεύξεις με ανθρώπους που έχουν εμπειρία στο θέμα της έρευνας για να κατανοήσουν τις απόψεις τους και τις εμπειρίες τους.

- Παρατηρήσεις: Οι ερευνητές παρακολουθούν τη συμπεριφορά και τις ενέργειες ανθρώπων για να κατανοήσουν τη σημασία τους.
- Ανάλυση κειμένου: Οι ερευνητές αναλύουν κείμενα όπως συνεντεύξεις, ηλεκτρονικά μηνύματα ή άλλα έγγραφα για να εξάγουν θεματικές.

Μελέτη περίπτωσης: Οι ερευνητές μελετούν περιπτώσεις ή καταστάσεις με στόχο την κατανόηση τους και την ανακάλυψη νέων πληροφοριών.

Έρευνα δράσης: Οι ερευνητές συνεργάζονται με ομάδες ανθρώπων για να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν λύσεις σε προβλήματα ή καταστάσεις (Yin, 2018).

Συγκεκριμένα στην παρούσα εργασία εκτελέστηκε η ερευνά δράσης, σε συνεργασία μιας ομάδας ενεργών εκπαιδευτικών προσχολικής ηλικίας, που τους τέθηκε να εφαρμόσουν την ψηφιακή τάξη που δημιουργήθηκε στα πλαίσια της εργασίας. Στη συνέχεια να την αξιολογήσουν ως προς την προσφορά της στην προσχολική αγωγή και αν μπορεί να την βελτιώσει σε εκπαιδευτικό επίπεδο. Επίσης, αν εν τέλει προσφέρει οφέλη στους εκπαιδευτικούς προς την χρησιμότητα της.

Κατά τη διάρκεια της ποιοτικής έρευνας, οι ερευνητές εστιάζουν στην περιγραφή και την ερμηνεία των δεδομένων αντί να εστιάζουν στην αναζήτηση τυπικών συσχετίσεων ή προβλέψεων. Η ποιοτική έρευνα χρησιμοποιείται συχνά σε κοινωνικές επιστήμες, όπως η κοινωνιολογία, η ανθρωπολογία, η ψυχολογία και η εκπαίδευση, για να κατανοήσει τις εμπειρίες, τις πρακτικές και τις πεποιθήσεις των ανθρώπων.

Ακόμη και αν η ποιοτική έρευνα δεν παράγει αριθμητικά δεδομένα, είναι σημαντική για την ανάπτυξη βαθιάς κατανόησης των κοινωνικών και ανθρώπινων εμπειριών και δεδομένων. Οι ερευνητές συχνά χρησιμοποιούν συνεντεύξεις, παρατηρήσεις και ανάλυση κειμένου για τη συλλογή και την ανάλυση δεδομένων. Οι ερευνητές που χρησιμοποιούν ποιοτική έρευνα συχνά δεσμεύονται να συνεργαστούν με τους ανθρώπους που μελετούν, και να λαμβάνουν υπόψη τις δικές τους εμπειρίες και απόψεις. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε μια πιο συμμετοχική και εμπειρική προσέγγιση της έρευνας (Neuman, 2014).

Παρά τις προσεγγίσεις και τις μεθόδους της, η ποιοτική έρευνα αποτελεί σημαντικό εργαλείο για την κατανόηση της ανθρώπινης εμπειρίας και την ανάπτυξη βαθιάς γνώσης και κατανόησης της κοινωνίας.

Η ερευνά δράσης που πραγματοποιήθηκε, σε συνεργασία μιας ομάδας ενεργών εκπαιδευτικών προσχολικής ηλικίας, στους οποίους τέθηκε να εφαρμόσουν την ψηφιακή τάξη που δημιουργήθηκε στα πλαίσια της εργασίας. Στη συνέχεια να την αξιολογήσουν ως

προς την προσφορά της στην προσχολική αγωγή και αν μπορεί να την βελτιώσει σε εκπαιδευτικό επίπεδο. Επιπλέον, αν εν τέλει προσφέρει οφέλη στους εκπαιδευτικούς προς την χρησιμότητα της.

Η συνέντευξη έγινε με δομημένες ερωτήσεις, ώστε να αξιολογηθούν τα συμπεράσματα και χωρίζονται σε τέσσερα μέρη όπως παραθέτονται παρακάτω. Οι μέθοδοι ποιοτικής έρευνας επικεντρώνονται στο βάθος της περιγραφής και της ανάλυσης των κοινωνικών διαδικασιών. Το βάθος συνεπάγεται έμφαση στη λεπτομέρεια, ολιστική άποψη και πολυδιάστατη προσέγγιση, αποφεύγοντας την απομόνωση ορισμένων μόνο παραγόντων – μεταβλητών (Cohen , Manion , & Morrison, 2018).

Α' Μέρος : Γενικά Στοιχεία συμμετεχόντων

- Ποιο είναι το βασικό σας πτυχίο;
- Έχετε πραγματοποιήσει επιπλέον σπουδές; (2ο πτυχίο, μεταπτυχιακό, διδακτορικό)
- Πόσα χρόνια υπηρεσίας έχετε στη Προσχολική Εκπαίδευση;

Β' Μέρος: Η ψηφιακή τάξη, τι προσφέρει στην προσχολική αγωγή.

- Προσφέρει πρόσβαση σε εκπαιδευτικό υλικό, για τη διευκόλυνση της επικοινωνίας και την ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων σε ένα ασφαλές και ελκυστικό περιβάλλον;
- Παρέχει ευκαιρίες για την ανάπτυξη της φαντασίας, της δημιουργικότητας και του συνεργατισμού μεταξύ των παιδιών;
- Μπορεί να βελτιώσει την εκπαίδευση και την προετοιμασία των παιδιών για την ψηφιακή εποχή;
- Προσφέρει πρόσβαση σε μαθήματα ή εμπειρίες που δεν είναι διαθέσιμα στην τοπική κοινότητα;
- Συμβάλλει στην παγκόσμια εκπαίδευση και στην εξίσωση των ευκαιριών;

Γ' Μέρος: Η δημιουργία ψηφιακής τάξης, τι μπορεί να βελτιώσει στην προσχολική αγωγή.

- Η δημιουργία ψηφιακής τάξης μπορεί να βελτιώσει την προσχολική αγωγή μέσω αξιοποίησης παιχνιδιών και εκπαιδευτικού υλικού στο διαδίκτυο;
- Παρέχει μια ασφαλή και προστατευμένη περιβαλλοντική εμπειρία για τα παιδιά κατά τη διάρκεια της απομακρυσμένης εκπαίδευσης;
- Διευκολύνει την αναπτυξιακή διαδικασία και τη βελτίωση των επιδόσεων και των επιλογών των παιδιών;

- Ενισχύει την αλληλεπίδραση των παιδιών, τη συνεργασία και την ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων τους;
- Μπορεί να αυξήσει τη διασκέδαση και το ενδιαφέρον των παιδιών για την εκπαίδευση και την απόκτηση νέων γνώσεων;

Δ' Μέρος: Η ψηφιακή τάξη μπορεί να προσφέρει οφέλη στους εκπαιδευτικούς στην προσχολική αγωγή.

- Βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς να βελτιώσουν την απόδοσή τους στη διδασκαλία και στην παρακολούθηση της προόδου των μαθητών τους;
- Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αλληλεπιδράσουν και να συνεργαστούν πιο εύκολα με τους συναδέλφους τους και να μοιράζονται ιδέες και πρακτικές;
- Επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς να εφαρμόζουν προσαρμοστικές διδακτικές πρακτικές, όπως η διαφοροποίηση της διδασκαλίας, για τους μαθητές τους;
- Προσφέρει στους μαθητές μια πιο αποδοτική και προσαρμοστική εκπαιδευτική εμπειρία;
- Εξοικονομεί χρόνο και χρήματα για τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές;
- Οι εκπαιδευτικοί χρειάζεται να έχουν τις απαραίτητες δεξιότητες και γνώσεις για να χρησιμοποιήσουν αποτελεσματικά την ψηφιακή τάξη και να διασφαλίσουν ότι οι μαθητές έχουν την υποστήριξη που χρειάζονται για να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους;

3.2 Το Δείγμα της Έρευνας

Στην συγκεκριμένη ερευνητική εργασία, στη διαδικασία εφαρμογής και αξιολόγησης της ψηφιακής διαδραστικής τάξης, έλαβαν μέρος 8 εκπαιδευτικοί προσχολικής αγωγής. Το προφίλ των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα, ήταν 5 παιδαγωγοί πρώιμης παιδικής ηλικίας και 3 νηπιαγωγοί (βλ. Πίν. 1), οι οποίοι είναι και φοιτητές στο Διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Επιστήμες της Αγωγής μέσω Καινοτόμων Τεχνολογιών και Βιοϊατρικών Προσεγγίσεων.

Πίνακας 1. Προφίλ εκπαιδευτικών σε σχέση με την ειδικότητα

Παιδαγωγοί πρώιμης προσχολικής ηλικίας	5
Νηπιαγωγοί	3

Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν στην έρευνα είναι όλοι τους ενεργοί σε θέσεις της προσχολικής εκπαίδευσης και έχουν πολυετή εμπειρία. Είναι όλοι θηλυκού γένους και οι ηλικίες τους κυμαίνονται από 30-50 ετών.

3.3 Δεοντολογία της έρευνας

Για την υλοποίηση αυτής της ερευνητικής εργασίας, όλοι οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν ενημερώθηκαν για το σκοπό της και έδωσαν γραπτή συγκατάθεση πριν από τη διεξαγωγή της (Βλ. Παράρτημα). Τους δόθηκαν επίσης οδηγίες σχετικά με τη δημιουργημένη ψηφιακή τάξη και ποιες δυνατότητες είχε για προσαρμογή και περαιτέρω ανάπτυξη. Την δημιουργία δική τους ψηφιακής τάξης ολοκλήρωσαν 3 νηπιαγωγοί, 3 παιδαγωγοί προσχολικής ηλικίας και στην μελλοντική τους χρήση συμφωνήσαν οι άλλοι 2 παιδαγωγοί προσχολικής ηλικίας (Βλ. Πίν.2). Στη συνέχεια χρησιμοποίησαν την ψηφιακή τάξη που δημιουργήθηκε, ώστε να μπορούν να την αξιολογήσουν σε όλα τα πλαίσια της έρευνας.

Οι συνεντεύξεις διεξήχθησαν σύμφωνα με κανόνες δεοντολογίας και εμπιστευτικότητας και ήταν εγγυημένη η ανωνυμία των συμμετεχόντων και η εμπιστευτικότητα των πληροφοριών. Οι εκπαιδευτικοί ενημερώθηκαν για τους στόχους και τις συνεντεύξεις του προγράμματος και τονίστηκε ο σκοπός της έρευνας για την προώθηση της εκπαίδευσης στη γνώση και τις επιστήμες.

Σχετική ενημέρωση δόθηκε και για την δυνατότητα άρνησης να απαντήσουν σε ερωτήσεις, αν δεν ήθελαν και ότι μπορούσαν να σταματήσουν να συμμετέχουν στη συνέντευξη ανά πάσα στιγμή. Επιπλέον, ενημερώθηκαν για την καταγραφή συνεντεύξεων σε ψηφιακά μέσα και την εμπιστευτική αποθήκευση σχετικών εγγράφων και συναίνεσαν οικιοθελώς στη συμμετοχή τους.

Τα ευαίσθητα δεδομένα και οι προσωπικές πληροφορίες αποφεύγονται συστηματικά στις ερωτήσεις συνέντευξης. Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν εξ' αποστάσεως μέσω της πλατφόρμας Microsoft Teams. Η διάρκεια τους ήταν περίπου 10-15 λεπτά και δεν υπάρχουν εξωτερικοί περισπασμοί (θόρυβος, τεχνικά ζητήματα ή άλλα) που να αποσπούν την προσοχή κατά τη διάρκεια της συνέντευξης. Οι εκπαιδευτικοί δεν έδειξαν

δυσαρέσκεια, ούτε προσφέρθηκαν να σταματήσουν τη διαδικασία. Τα δεδομένα των συνεντεύξεων θα είναι αποθηκευμένα σε ψηφιακά αρχεία του εκπαιδευτικού ιδρύματος.

Πίνακας 2. Δημιουργία ψηφιακής διαδραστικής τάξης

	Δημιουργήσαν ψηφιακή διαδραστική τάξη	Δεν δημιούργησαν ψηφιακή διαδραστική τάξη
Παιδαγωγοί πρώιμης προσχολικής ηλικίας	3	2
Νηπιαγωγοί	3	-

3.4 Αποτελέσματα- Συζήτηση

Στην παρούσα έρευνα, οι ηχογραφημένες συνεντεύξεις απομαγνητοφωνήθηκαν και μετατράπηκαν σε γραπτή και ηλεκτρονική μορφή μέσω μεταγραφής του προφορικού λόγου. Η προσέγγιση αυτή επιτρέπει τη διατήρηση και την ανάλυση του περιεχομένου των συνεντεύξεων. Σημειώνετε ότι η μεταγραφή του προφορικού λόγου σε γραπτή μορφή είναι μια διαδικασία που απαιτεί προσοχή και ακρίβεια, καθώς πρέπει να αναπαρασταθεί ακριβώς ο λόγος που εκφωνείται. Η μεταγραφή συνήθως περιλαμβάνει την αναπαραγωγή της δομής της πρότασης, την περιγραφή των παύσεων και των εκφράσεων που προκύπτουν από τη φωνητική εκφορά του ομιλητή, καθώς και τυχόν μη λεκτικά στοιχεία όπως επιτακτικότητα ή ένταση της φωνής. Οι δηλώσεις των συμμετεχόντων στην έρευνα προσεγγίζονται ως να έχουν συγγραφεί, διότι η μεταγραφή του προφορικού λόγου επιδιώκει να προσεγγίσει την αυθεντική έκφραση του ομιλητή.

Στη συζήτηση που ακολουθεί, παρουσιάζονται οι απόψεις και οι αντιλήψεις των συμμετεχόντων στην έρευνα. Η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε από την ίδια την ερευνήτρια, η οποία ήταν υπεύθυνη για τη συντονισμό των συνεντεύξεων και συμμετείχε ενεργά στη διαδικασία. Ο ρόλος της ερευνήτριας στην ανάλυση των δεδομένων περιλαμβάνει την προσεκτική εξέταση και ερμηνεία των πληροφοριών που προκύπτουν από τις συνεντεύξεις και τη σύγκρισή τους με την υπάρχουσα επιστημονική γνώση. Η ερευνήτρια μπορεί να αναλύσει και να συνοψίσει τις κύριες θέσεις και τις τάσεις που αποκαλύπτονται από τα δεδομένα, ενσωματώνοντας επίσης τα ευρήματα άλλων μελετών για μια πλήρη κατανόηση του θέματος.

Είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη ότι η ερευνήτρια διατήρησε αντικειμενικότητα και διασφάλισε την ανάλυση των δεδομένων με ακαδημαϊκή εγκυρότητα και διαφάνεια.

Αυτό συμπεριλαμβάνει την καταγραφή των μεθόδων ανάλυσης, την τήρηση ακριβών κανόνων για την παρουσίαση των δεδομένων και των ευρημάτων, και την αποφυγή ανεδαφικών ή αυθαίρετων εκτιμήσεων.

Συνολικά, ο στόχος ήταν να επιτευχθεί μια εμπειριστατωμένη και αξιόπιστη ανάλυση των δεδομένων, που θα συμβάλει στην κατανόηση του αντικειμένου της έρευνας και θα παράσχει νέες προοπτικές και γνώσεις. Για την συμμετοχή τους στην ερευνά οι παιδαγωγοί δημιούργησαν την δική τους ψηφιακή τάξη, ολοκλήρωσαν την διαδικασία 3 νηπιαγωγοί, 3 παιδαγωγοί προσχολικής ηλικίας και στην μελλοντική τους χρήση συμφωνήσαν οι άλλοι 2 παιδαγωγοί προσχολικής ηλικίας (Βλ. Πίν.2). Στη συνέχεια χρησιμοποίησαν την ψηφιακή τάξη που δημιουργήθηκε, ώστε να μπορούν να την αξιολογήσουν σε όλα τα πλαίσια της έρευνας.

Ομόγνωμα με τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς, στο Β μέρος της έρευνας τα δεδομένα καταλήγουν στ' ότι η ψηφιακή τάξη προσφέρει σημαντικά οφέλη στην προσχολική αγωγή. Παρέχει πρόσβαση σε εκπαιδευτικό υλικό, διευκολύνοντας έτσι την απόκτηση γνώσεων και την ενίσχυση της μάθησης των παιδιών, σε ένα ασφαλές και ελκυστικό περιβάλλον. Με τη βοήθεια της ψηφιακής τεχνολογίας, τα παιδιά μπορούν να αποκτήσουν πρόσβαση σε πλούσιο εκπαιδευτικό περιεχόμενο, όπως εκπαιδευτικά παιχνίδια, διαδραστικά μαθήματα και άλλα εκπαιδευτικά εργαλεία.

Επιπλέον, η ψηφιακή τάξη παρέχει ευκαιρίες για την ανάπτυξη της φαντασίας, της δημιουργικότητας και του συνεργατισμού μεταξύ των παιδιών. Μέσω διαδραστικών δραστηριοτήτων και παιχνιδιών, τα παιδιά μπορούν να αναπτύξουν τις κριτικές σκέψεις τους, να εκφραστούν δημιουργικά και να μάθουν να συνεργάζονται με άλλους. Μέσω της εξάσκησης στη χρήση της τεχνολογίας, τα παιδιά αποκτούν βασικές δεξιότητες που είναι απαραίτητες στην ψηφιακή εποχή, όπως η χρήση υπολογιστών, των διαδικτυακών πηγών και των επικοινωνιακών εργαλείων. Αυτό τα προετοιμάζει για την περαιτέρω εκπαίδευσή τους και για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που προκύπτουν από τη χρήση της τεχνολογίας στην καθημερινή ζωή τους.

Επιπροσθέτως, προσφέρει πρόσβαση σε μαθήματα ή εμπειρίες που μπορεί να μην είναι διαθέσιμα στην τοπική κοινότητα. Μέσω της διαδικτυακής εκπαίδευσης και της συνεργασίας με άλλα σχολεία και παιδαγωγούς από διάφορες περιοχές, τα παιδιά μπορούν να επεκτείνουν τις γνώσεις τους και να ανακαλύψουν νέα περιβάλλοντα και πολιτισμούς. Συμβάλλει στην παγκόσμια εκπαίδευση και στην εξίσωση των ευκαιριών. Μέσω της

διαδικτυακής πρόσβασης, τα παιδιά από διάφορες περιοχές και οικονομικές συνθήκες μπορούν να έχουν ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση. Αυτό συνεισφέρει στην εξίσωση των ευκαιριών, καθώς όλα τα παιδιά έχουν πρόσβαση στον ίδιο εκπαιδευτικό πόρο και μπορούν να αποκτήσουν τις ίδιες γνώσεις και δεξιότητες. Μπορεί να συμβάλει στην παγκόσμια εκπαίδευση, επιτρέποντας στα παιδιά να συνεργαστούν και να μάθουν από άλλες χώρες και πολιτισμούς. Μέσω της διασύνδεσης και της διεθνούς συνεργασίας, τα παιδιά μπορούν να κατανοήσουν την πολυπολιτισμικότητα και να αναπτύξουν την κατανόηση και τον σεβασμό για τις διαφορετικότητες.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι απόψεις και οι αντιλήψεις των συμμετεχόντων για το Γ μέρος της έρευνας όπου η δημιουργία ψηφιακής τάξης μπορεί να έχει τα εξής οφέλη στην προσχολική αγωγή:

- Προώθηση παιχνιδιού και εκπαιδευτικού υλικού στο διαδίκτυο: Η δημιουργία ψηφιακής τάξης μπορεί να ενθαρρύνει τη χρήση διαδραστικών παιχνιδιών και εκπαιδευτικού υλικού που είναι διαθέσιμα στο διαδίκτυο. Αυτό μπορεί να διευρύνει τις εκπαιδευτικές εμπειρίες των παιδιών και να τους βοηθήσει να μάθουν με πιο διασκεδαστικό και διαδραστικό τρόπο.
- Ασφαλής και προστατευμένη εμπειρία: Μια ψηφιακή τάξη προσφέρει ένα ασφαλές περιβάλλον για τα παιδιά κατά την απομακρυσμένη εκπαίδευση. Με τη χρήση κατάλληλων εργαλείων και την επίβλεψη των εκπαιδευτικών, διασφαλίζεται η ασφάλεια και η προστασία των παιδιών κατά τη χρήση της τεχνολογίας.
- Υποστήριξη ανάπτυξης και βελτίωσης των επιδόσεων: Μια ψηφιακή τάξη διευκολύνει την αναπτυξιακή διαδικασία και βελτιώνει τις επιδόσεις και τις επιλογές τους.
- Προώθηση αλληλεπίδρασης και συνεργασίας: Μια ψηφιακή τάξη ενισχύει την αλληλεπίδραση των παιδιών μεταξύ τους και τη συνεργασία τους. Μέσω διαδραστικών δραστηριοτήτων και εργαλείων συνεργασίας, τα παιδιά μπορούν να αναπτύξουν τις κοινωνικές δεξιότητες τους και να μάθουν να συνεργάζονται με άλλους.
- Αύξηση διασκέδασης και ενδιαφέροντος: Μια ψηφιακή τάξη μπορεί να κάνει την εκπαίδευση πιο διασκεδαστική και ενδιαφέρουσα για τα παιδιά. Μέσω διαδραστικών παιχνιδιών, πολυμέσων και ενδιαφέροντων εκπαιδευτικών περιεχομένων, τα παιδιά μπορούν να εμπλακούν περισσότερο στη διαδικασία μάθησης και να διατηρήσουν το ενδιαφέρον τους για την εκπαίδευση.

- Απόκτηση νέων γνώσεων: Μια ψηφιακή τάξη παρέχει πρόσβαση σε πληθώρα πληροφοριών και πόρων μέσω του διαδικτύου. Αυτό επιτρέπει στα παιδιά να αποκτήσουν νέες γνώσεις και να επεκτείνουν το πεδίο της μάθησής τους πέραν των παραδοσιακών.

Τέλος, στο Δ μέρος της έρευνας τα αποτελέσματα των συνεντεύξεων αποδεικνύουν ότι οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιώντας την ψηφιακή τάξη θα ωφεληθούν από την αύξηση της αποτελεσματικότητας και της ακρίβειας στην παρακολούθηση της προόδου των μαθητών τους και στην αξιολόγηση των επιδόσεών τους. Μέσω της ενίσχυσης της συνεργασίας και της ανταλλαγής ιδεών μεταξύ συναδέλφων, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να εμπνεύσουν και να αντλήσουν πρακτικές που θα βελτιώσουν την διδασκαλία τους. Τους δίνεται η δυνατότητα να προσαρμόσουν τις μεθόδους διδασκαλίας ανάλογα με τις ανάγκες και τις δεξιότητες των μαθητών, προωθώντας την εξατομίκευση της εκπαίδευσης.

Μέσω της πιο αποτελεσματικής και διαδραστικής εκπαιδευτικής εμπειρίας που προσφέρει η ψηφιακή τάξη, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ενθαρρύνουν το ενδιαφέρον και την ενεργό συμμετοχή των μαθητών. Η χρήση της ψηφιακής τάξης εξοικονομεί χρόνο και χρήμα για τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές, καθώς μειώνει την ανάγκη για φυσικά εκπαιδευτικά υλικά και ταξίδια προς και από το σχολείο αλλά αυτό φυσικά δεν σημαίνει ότι θα καταργήσει και την παραδοσιακή τάξη και διδασκαλία επειδή είναι απαραίτητη στην κοινωνική ένταξη των μαθητών.

Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες και γνώσεις για να αξιοποιήσουν αποτελεσματικά την ψηφιακή τάξη και να διασφαλίσουν ότι οι μαθητές τους έχουν την απαραίτητη υποστήριξη για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους. Η ενσωμάτωση της τεχνολογίας στην εκπαίδευση απαιτεί συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη για τους εκπαιδευτικούς, προκειμένου να είναι ενημερωμένοι για τις τελευταίες τάσεις και πρακτικές. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει επίσης να αντιμετωπίσουν την πρόκληση της ψηφιακής ανισότητας, διασφαλίζοντας ότι όλοι οι μαθητές έχουν πρόσβαση στην απαραίτητη τεχνολογία και συμμετέχουν εξίσου στην ψηφιακή εκπαίδευση.

Η γενίκευση των αποτελεσμάτων μιας μικρής έρευνας είναι περιορισμένη και απαιτεί περαιτέρω μελέτη και ανάλυση. Η μελλοντική έρευνα πράγματι μπορεί να επιδιώξει να εξετάσει μεγαλύτερα δείγματα και ποικιλότητα κοινωνικών πλαισίων, γεωγραφικών περιοχών και εθνοτήτων για να ενισχύσει την εγκυρότητα και την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων.

Επίσης, η σύγκριση των αποτελεσμάτων μεταξύ διαφορετικών μεθόδων ανάλυσης δεδομένων, καθώς και η εξέταση παραγόντων όπως η χρήση της ψηφιακής τάξης από τους μαθητές, η ηγεσία των σχολείων και οι γονείς, θα μπορούσαν να προσφέρουν περισσότερη πληροφορία και προοπτική για την αποτελεσματικότητα της ψηφιακής διδασκαλίας.

Το συγκεκριμένο εγχείρημα του σχεδιασμού και της υλοποίησης της ψηφιακής τάξης στην προσχολική αγωγή αναζητά να ενσωματώσει καινοτόμα εργαλεία και εκπαιδευτικές προσεγγίσεις στο πεδίο της προσχολικής αγωγής. Μέσω αυτής της προσπάθειας, υποστηρίζεται η άποψη που αναδεικνύεται από την βιβλιογραφική ανασκόπηση, ότι η ψηφιακή τάξη, με τα επιβεβαιωμένα οφέλη που προκύπτουν από την ενσωμάτωσή της στη μαθησιακή διαδικασία, θα πρέπει να εισαχθεί από τα πρώτα σχολικά χρόνια και να αντιμετωπίζεται ως ένα φυσικό μέρος της σχολικής εργασίας, παρέχοντας χρήσιμα αποτελέσματα όχι μόνο για τους μαθητές, αλλά και για τους εκπαιδευτικούς σε ό,τι αφορά τη βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Ενόψει της προόδου της τεχνολογίας και των ψηφιακών εργαλείων, η χρήση της ψηφιακής τάξης στην προσχολική αγωγή μπορεί να παράσχει πλούσιες εκπαιδευτικές εμπειρίες και να ενισχύσει τη συνεργασία και τη διαδραστικότητα.

3.6 Συμπεράσματα

Σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας και των άλλων μελετών σχετικά με το ίδιο θέμα που αναφέρονται παραπάνω στην εργασία συμπεραίνουμε ότι οι έρευνες στον τομέα της ψηφιακής διαδραστικής τάξης στην προσχολική αγωγή έχουν εστιαστεί σε διάφορα θέματα και πτυχές της χρήσης τεχνολογίας στην εκπαίδευση. Πιο συγκεκριμένα, η χρήση ψηφιακών εργαλείων στην προσχολική αγωγή μπορεί να προάγει τη συνεργατική μάθηση μεταξύ των παιδιών. Εφαρμογές και πλατφόρμες που επιτρέπουν την κοινή εργασία και την αλληλεπίδραση μεταξύ των παιδιών έχουν δείξει θετικά αποτελέσματα στην ενίσχυση των συνεργατικών δεξιοτήτων και την ανάπτυξη της κοινωνικής αλληλεπίδρασης.

Η ψηφιακή διαδραστική τάξη στην προσχολική αγωγή μπορεί να ενισχύσει τη δημιουργικότητα των παιδιών. Παρέχοντας πρόσβαση σε διάφορα εργαλεία δημιουργίας, όπως προγράμματα επεξεργασίας εικόνας, ήχου και βίντεο, τα παιδιά μπορούν να εκφράσουν τη φαντασία τους και να δημιουργήσουν δικές τους ψηφιακές δημιουργίες. Αυτό

μπορεί να ενθαρρύνει την αυτοέκφραση, την καινοτομία και την ανάπτυξη της δημιουργικής σκέψης.

Επιπλέον, μπορεί να βοηθήσει τα παιδιά να εξοικειωθούν με νέες τεχνολογίες και να αναπτύξουν τις ψηφιακές τους δεξιότητες. Μέσω παιχνιδιών, εφαρμογών και προγραμμάτων που προάγουν την εξάσκηση σε βασικές ψηφιακές δεξιότητες, όπως η χρήση του ποντικιού και του πληκτρολογίου, η αναγνώριση γραμμάτων και αριθμών, και η απόκτηση βασικών γνώσεων στην πληροφορική. Με τη χρήση εκπαιδευτικών εφαρμογών και διαδραστικών πόρων, τα παιδιά μπορούν να εξασκηθούν σε μαθηματικά, γλώσσα, επιστήμη, και άλλα ακαδημαϊκά πεδία. Η παρουσίαση των πληροφοριών με διαδραστικό τρόπο μπορεί να ενισχύσει το ενδιαφέρον των παιδιών και να διευκολύνει την κατανόηση των εννοιών.

Επίσης, η ψηφιακή διαδραστική τάξη μπορεί να προσφέρει τη δυνατότητα ατομικής προσαρμογής και προσωποποίησης της μάθησης. Μέσω εκπαιδευτικών εφαρμογών και λογισμικού, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να προσαρμόσουν το περιεχόμενο και τις δραστηριότητες σύμφωνα με τις ανάγκες και τις δεξιότητες κάθε παιδιού, προσφέροντας ένα εξατομικευμένο μάθημα.

Τέλος, μπορεί να συμβάλλει στην ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών. Μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εργαλείων, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να εκπαιδευτούν σε νέες τεχνολογίες και μεθόδους διδασκαλίας που συνδέονται με την ψηφιακή διαδραστική τάξη. Αυτό τους επιτρέπει να είναι πιο αποτελεσματικοί στην χρήση της τεχνολογίας στην τάξη και να παρέχουν πιο ενδιαφέρουσες και πλούσιες εκπαιδευτικές εμπειρίες στα παιδιά.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι έρευνες στον τομέα της ψηφιακής διαδραστικής τάξης συνεχώς εξελίσσονται και νέες μελέτες πραγματοποιούνται συνεχώς, ιδίως στη μετα covid εποχή που πρωμοδότησε την ψηφιακή εποχή.

4. Παράρτημα

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΕΡΕΥΝΑ

Σχολή Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας

Τμήμα Βιοϊατρικών Επιστημών

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών

Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία

Παιδαγωγικό τμήμα

Διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Επιστήμες της Αγωγής μέσω Καινοτόμων Τεχνολογιών και Βιοϊατρικών

Προσεγγίσεων

Αγαπητέ/ή συνάδελφε,

Η συμμετοχή στην παρούσα συνέντευξη αφορά στο ερευνητικό μέρος της διπλωματικής εργασίας στο πλαίσιο των μεταπτυχιακών σπουδών στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, στο Πρόγραμμα «Επιστήμες της Αγωγής μέσω Καινοτόμων Τεχνολογιών και Βιοϊατρικών Προσεγγίσεων».

Στη συνέχεια παραθέτονται όλες τις απαραίτητες πληροφορίες γύρω από την έρευνα αυτή.

Θέμα έρευνας: Η ψηφιακή τάξη, τι προσφέρει και τι μπορεί να βελτιώσει στην προσχολική αγωγή και ποια τα οφέλη της στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση.

Ερευνήτρια: Μαρία Βαϊνά, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια του Διδρυματικού Προγράμματος «Επιστήμες της Αγωγής μέσω Καινοτόμων Τεχνολογιών και Βιοϊατρικών Προσεγγίσεων», Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Επιβλέπουσα: Παρασκευή Φώτη

Σκοπός της έρευνας:

Η παρούσα έρευνα, στο πλαίσιο της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, έχει ως σκοπό την ανάδειξη των απόψεων των εκπαιδευτικών της προσχολικής αγωγής σχετικά με τη χρήση της ψηφιακής τάξης και τα οφέλη που προσφέρει, σαν εργαλείο για την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση.

Σε ποιους/ες απευθύνεται:

Η παρούσα έρευνα απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς προσχολικής αγωγής που έχουν εμπειρία στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση.

Η συνέντευξη:

Θα απαντήσετε σε ερωτήματα της ερευνήτριας αναφορικά με τις απόψεις και τις εμπειρίες σας γύρω από την εξ' αποστάσεως εκπαίδευση και την ψηφιακή τάξη που δημιουργήθηκε για την έρευνα.

Οφέλη της συμμετοχής σας:

Η συνέντευξη της εν λόγω έρευνας, θα σας δώσει τη δυνατότητα να εκφράσετε τις αντιλήψεις και τις απόψεις σας, καθώς και να μιλήσετε για τις εμπειρίες σας πάνω στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση. Επίσης, τι μπορεί να προσφέρει και κατά πόσο μπορεί να βελτιώσει την προσχολική αγωγή και ποια τα οφέλη της ψηφιακής τάξης. Θα μοιραστείτε τις απόψεις σας, τις επιφυλάξεις, τις προσδοκίες σας και η διαδικασία αυτή θα σας προσφέρει μία δυνατότητα αναστοχασμού, ενώ παράλληλα θα αναδείξει τις απόψεις σας ως ενεργού μέλους της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Προστασία προσωπικών δεδομένων:

Έχετε πάντοτε το δικαίωμα πρόσβασης αλλά και ελέγχου της απομαγνητοφώνησης της συνέντευξής σας. Στη συνέντευξή σας, θα έχουν πρόσβαση η ερευνήτρια και ανώνυμα η επιβλέπουσα καθηγήτρια. Στο πλαίσιο της συγγραφής της έρευνας η ανωνυμία σας θα προστατευτεί μέσω της χρήσης ψευδωνύμων, ενώ παράλληλα δεν θα κοινοποιηθεί κανένα δικό σας προσωπικό στοιχείο.

Χρόνος Διενέργειας Συνέντευξης: Περίπου ένα τέταρτο με πιθανότητα χρονικής επέκτασης.

Στοιχεία επικοινωνίας:

Μαρία Βαϊνά

e-mail: vaina.sch@gmail.com

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 6932633816

Σας ευχαριστώ θερμά εκ των προτέρων για τη συμμετοχή σας και για τον χρόνο που θα διαθέσετε.

Με εκτίμηση

Μαρία Βαϊνά

Σχολή Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας
Τμήμα Βιοϊατρικών Επιστημών
Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία

Παιδαγωγικό τμήμα

Διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
**Επιστήμες της Αγωγής μέσω Καινοτόμων Τεχνολογιών και Βιοϊατρικ
Προσεγγίσεων**

ΕΝΤΥΠΟ ΕΝΗΜΕΡΗΣ ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΕΡΕΥΝΑ

Δηλώνω υπεύθυνα ότι:

- Διάβασα και κατανόησα τις πληροφορίες που αφορούν στην έρευνα και τη διεξαγωγή της και μου παρασχέθηκαν διευκρινήσεις εφόσον το ζήτησα.
- Συμφωνώ με την ηχογράφηση και απομαγνητοφώνηση της συνέντευξης.
- Κατανοώ ότι έχω το δικαίωμα απόσυρσης από την έρευνα οποιαδήποτε στιγμή πριν από την ολοκλήρωσή της με τη συνακόλουθη καταστροφή των σχετικών ηχογραφήσεων και απομαγνητοφωνήσεων.
- Επιβεβαιώνω τη συγκατάθεσή μου για τη συμμετοχή στην παρούσα έρευνα.

Προαιρετικά επιθυμώ:

- Να έχω πρόσβαση στο κείμενο της απομαγνητοφωνημένης συνέντευξής μου.
- Να συμμετέχω σε περαιτέρω συλλογή πληροφοριών, εφόσον είναι απαραίτητο.
- Να λάβω αντίγραφο της ερευνητικής εργασίας σε ηλεκτρονική μορφή.

Στοιχεία συμμετέχουσας

Όνοματεπώνυμο:

Στοιχεία επικοινωνίας:

Ημερομηνία:

Υπογραφή:

Αρχείο ψηφιακής μορφής συγκατάθεσης συμμετοχής από τους εκπαιδευτικούς

[..\..\Downloads\ΕΝΤΥΠΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΕΡΕΥΝΑ ΒΑΙΝΑ ΜΑΡΙΑ.pdf](#)

[..\..\Downloads\ΕΝΤΥΠΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΕΡΕΥΝΑ Βαϊνά Μαρία 6.pdf](#)

[..\..\Downloads\ΕΝΤΥΠΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΕΡΕΥΝΑ Βαϊνά Μαρία \(1\).docx](#)

[..\..\Downloads\ΕΝΤΥΠΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΕΡΕΥΝΑ Βαϊνά Μαρία \(2\).docx](#)

[..\..\Downloads\ΕΝΤΥΠΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΕΡΕΥΝΑ Βαϊνά Μαρία \(4\).pdf](#)

[..\..\Downloads\ΕΝΤΥΠΟ ΕΝΗΜΕΡΗΣ ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΕΡΕΥΝΑ.docx](#)

[..\..\Downloads\ΕΝΤΥΠΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΕΡΕΥΝΑ Βαϊνά Μαρία \(1\).pdf](#)

[..\..\Υπολογιστής\συμμετοχή Βαϊνά Μαρία .pdf](#)

Αρχείο ψηφιακής μορφής συνεντεύξεων από τους εκπαιδευτικούς

<https://docs.google.com/document/d/1tCHqF5eEEFLyhjrRbCr2Ab9tY0pgpVchd1lo2lwkUU/edit?usp=sharing>

Αναφορές

Ξενόγλωσσες

- Picciano , A. G., & Dziuban , C. D. (2018). *Online Education: Foundations, Planning, and Pedagogy* (2 εκδ.). Routledge.
- Allen , I. E., & Seaman, J. (2017). Digital learning compass: Distance education enrolment report 2017. USA: Babson Survey Research Group.
- Clark , R. C., & Mayer, R. E. (2016). *E-Learning and the Science of Instruction: Proven Guidelines for Consumers and Designers of Multimedia Learning* (4 εκδ.). Pfeiffer.
- Cohen , L., Manion , L., & Morrison, K. (2018). *Research methods in education*. Routledge.
- Commission, E. (2018). *European Commission. European Education Area: Supporting Teachers and School Leaders*. Ανάκτηση από European Commission: https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/document-library-docs/teacher-package_en.pdf
- Commission/EACEA/Eurydice, E. (2019). *Digital Education at School in Europe*. Ανάκτηση από Digital Education at School in Europe: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/sites/eurydice/files/digital_education_at_school_in_europe.pdf
- Depover , C., Karsenti , T., & Κόμης, B. (2010). *Διδασκαλία με τη χρήση της τεχνολογίας* . Αθήνα: Κλειδάριθμος.
- Drotner , K., & Iversen, O. E. (2010). Learning and Literacy in a Digital World.
- Foti, P. (2020). Research in distance learning in greek kindergarten schools during the pandemic of covid-19: possibilities, dilemmas, limitations. (O. A. Group, Επιμ.) *European Journal of Open Education and E-learning Studies*, 5(1). Ανάκτηση 3 19, 2023, από www.oarub.org/edu
- Garrison, D. R., & Vaughan, N. D. (2013). *Blended learning in higher education: Framework, principles, and guidelines*. John Wiley & Sons.
- Giannakos , S., & Jaccheri, M. (2013). Improving Collaboration and Learning Experience with Mobile Augmented Reality.
- Hrastinski , E., & Keller, A. (2016). Η χρήση των online παιδικών σταθμών στην προσχολική εκπαίδευση.
- Johnson , L., Becker, A., & Estrada, V. (2015). NMC/CoSN Horizon Repor. *NMC/CoSN Horizon Repor*.
- Krumsvik, R. J. (2014). *(The digital school: How technology is transforming the classroom*. Routledge.
- Kyriakides, L., & Creemers, B. P. (2008). National policies for the education of children with special educational needs in the European Union: Trends and challenges. *European Journal of Special Needs Education*, 2(23), σσ. 109-120.

- Li, Q. (2020). Exploring the effectiveness of online learning for K-12 students in the United States. *Journal of Educational Technology Development and Exchange*, 1, σσ. 1-14.
- Means, B., Toyama, Y., Murphy, R., & Baki, M. (2013). The effectiveness of online and blended learning: A meta-analysis of the empirical literature. *Teachers College Record*, 3, σσ. 1-47.
- Moore, M. G., & Kearsley, G. (2011). *Distance education: A systems view of online learning*. Cengage Learning.
- Neuman, W. L. (2014). *Social research methods: Qualitative and quantitative approaches*. Pearson.
- OECD. (2018). *Education at a Glance 2018: OECD Indicator*. Ανάκτηση από OECD: <https://www.oecd.org/education/education-at-a-glance/>
- Papanikolaou, K., & Economides, A. (2017). *Educational technology and learning: Concepts, methodologies, tools, and applications*. IGI Global.
- Picciano, A. G. (2017). *Theories and frameworks for online education: Seeking an integrated model*. Routledge.
- Puentedura, R. (2014). *RLearning, technology, and the redefinition of the classroom*. In *Handbook of research on educational communications and technology*. Springer.
- Reiser, R. A., & Dempsey, J. V. (2012). *Trends and issues in instructional design and technology*. Pearson.
- Roblyer, M., & Doering, A. H. (2013). *Integrating educational technology into teaching: Transforming learning across disciplines*. Pearson.
- Selwyn, N. (2011). *Education and technology: Key issues and debates*. Continuum International Publishing Group.
- Sharples, M. (2015). *Mobile learning: Research, practice and challenges*. In B. L. McGaw, E. Baker, & P. Peterson (Eds.), *International encyclopedia of education*. Elsevier.
- Simonson, M., Smaldino, S., & Albrigh, M. (2019). *Teaching and Learning at a Distance: Foundations of Distance Education* (3 εκδ.). Information Age Publishing.
- Toki, E. I., & Pange, J. (2012). Traditional and Computer-Based evaluation of preschoolers' oral language in Greek - A review of the literature. *Sino-US English Teaching* 9 (1), σσ. 840-845.
- Tziafetas, K., Avgerinos, A., & Tsampika, K. (2013). Views of ICT teachers about the introduction of ICT in primary education in Greece. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 1, σσ. 200-209.
- UNESCO. (2011). *UNESCO*. Ανάκτηση από ICT competency framework for teachers: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000214327>

Yin, P. K. (2018). *Case study research and applications: Design and methods*. Sage Publications.

Ελληνικές

- Βαϊνά, Μ. (2023, 3 19). *ψηφιακή τάξη για την προσχολική ηλικία*. Ανάκτηση από Google slides: https://docs.google.com/presentation/d/1Cu-wzBH8lkoug8cWFnfHi_zdAHIMZx5PDzyaaCDCr5U/edit?usp=sharing
- Δημητριάδης, Σ. Ν. (2014). *Θεωρίες Μάθησης & Εκπαιδευτικό Λογισμικό*. Τζιόλα.
- Ελευθερίου, Κ., & Μαγγίνα, Ε. (2014). *Εκπαιδευτική Τεχνολογία και Επικοινωνία*. Αθήνα: Νέα Εκπαίδευση.
- Καλογιαννάκης, Μ., Ζαράνης, Ν., & Παπαδάκης, Σ. (2013). Χρήση Έξυπνων Κινητών Συσκευών στην Προσχολική Εκπαίδευση για τη Διδασκαλία Ρεαλιστικών Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών: μια επισκόπηση του πεδίου. *Η εκπαίδευση στην εποχή των ΤΠΕ*. Αθήνα.
- Καμπεζά, Μ., Κότσαρη, Μ., & Γκρίτση, Φ. (2010). Απόψεις των Νηπιαγωγών για τη Χρήση του Υπολογιστή στην Πρώτη Σχολική Ηλικία. *2ο Συνέδριο ΕΤΠΕ: Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση*. Πάτρα.
- Κουτσογιάννης, Κ., Λαγουμιντζής, Γ., & Βλαχόπουλος, Ι. (2015). Μεθοδολογία της έρευνας στις επιστήμες υγείας. ΣΕΑΒ, Κάλλιπος.
- Λογοθέτη, Μ., & Φιλιππίδου, Σ. (2012). *Τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας στην εκπαίδευση ΕΠΥ*.
- Μανωλιόπουλος, Ι. (2015). Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της ψηφιακής Τάξης ως εκπαιδευτικού εργαλείου στο δημοτικό σχολείο. ΕΚΠΑ.
- Μαρούλης, Σ. (2010). *Η εκπαίδευση στην ψηφιακή εποχή: Εικονικές τάξεις, τηλεεκπαίδευση, εκπαιδευτικά περιεχόμενα*. Πατάκη.
- Μητσαρά, Σ. (2010). Ο υπολογιστής και η συμβολή του στην κατάκτηση του γραμματισμού. *Ινστιτούτο παιδαγωγικών ερευνών μελετών. Επιστημονικό Βήμα του Δασκάλου*(13), σσ. 141-143.
- Μπράτσης, Θ. (2013). Διδασκαλία της έννοιας του υπολογιστικού συστήματος στο νηπιαγωγείο: Μια μελέτη περίπτωσης. *Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση*, 3(6), σσ. 181-190.
- Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. (2016). Η μελέτη του "Εκπαιδευτική πρακτική στην εκπαίδευση μέσω του διαδικτύου: η περίπτωση της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Ιωάννινα: Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
- Πανεπιστημίου Αιγαίου. (2012). Η μελέτη του "Αξιολόγηση της Επίδρασης της Εκπαίδευσης σε Εικονικό Περιβάλλον στην Επίλυση Προβλημάτων και τη Δημιουργία Γνώσης σε Τμήματα Εφαρμοσμένων Επιστημών του ΤΕΙ Κρήτης". *Educational Technology & Society*.

- Παπαδάκη, Α., & Κωνσταντίνου, Ε. (2017). Η χρήση της ψηφιακής τάξης ως εκπαιδευτικού εργαλείου στην προσχολική αγωγή. *Επιστήμες Παιδείας: Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση*.
- Παπαδάκης, Κ. (2019). Η χρήση της ψηφιακής τάξης ως εκπαιδευτικού εργαλείου στην προσχολική αγωγή. ΕΚΠΑ.
- Παπαδογιαννάκη, Α., & Σταμάτη, Μ. (2018). Η διδακτορική διατριβή του με τίτλο "Η χρησιμοποίηση της ψηφιακής τάξης ως διδακτικού εργαλείου στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση: Μια διερεύνηση των απόψεων και των πρακτικών των εκπαιδευτικών. Βόλος: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.
- Πολίτη, Ε. (2014). *Η εκπαίδευση στην ψηφιακή εποχή: Θεωρίες, μέθοδοι, πρακτικές*. Παπαζήση.
- Συρμέλης, Α., & Παπαδάκης, Κ. (2015). *Εκπαίδευση και νέες τεχνολογίες: Μια εισαγωγή στην τηλεεκπαίδευση και στην τεχνολογική υποστήριξη της εκπαίδευσης*. Gutenberg.
- Τσολακίδη, Μ., & Σαββίδη, Γ. (2017). *Ψηφιακή Τεχνολογία και Εκπαίδευση* των δημοσιεύτηκε το. Η έκδοση του βιβλίου είναι από τον εκδοτικό οίκο "". Αθήνα: Παπαζήσης.
- ΥΠΕΠΘ. (2014). *Διαθεματικό πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών Υποχρεωτικής εκπαίδευσης Για Μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο γενικό σχολείο*. Ανάκτηση 2022, από www.e-yliko.gr.
- Φιλιππάκη, Ε. (2017). Η χρήση των νέων τεχνολογιών στην προσχολική εκπαίδευση. *Επιστήμες Παιδείας: Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση*.
- Χονδροκούκη, Κ. (2017). Η χρήση των τεχνολογιών στην προσχολική εκπαίδευση: η περίπτωση της ψηφιακής τάξης. *Παιδαγωγικά Χρονικά: Περιοδική Έκδοση της Εταιρείας Παιδαγωγικής και Εφαρμοσμένης Ψυχολογίας*.
- Χρυσαφίδης, Κ., & Σιβροπούλου, Ρ. (2011). *Αρχές και προοπτικές της προσχολικής εκπαίδευσης*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.

Πηγές Εικόνων

Εικόνα εξώφυλλου: <https://vng.gr/ta-7-koryfaia-ergaleia-analysis-istose/>

Εικόνα 1: Βαϊνά, Μ. (2023, 3 19). ψηφιακή τάξη για την προσχολική ηλικία. Ανάκτηση από Google slides: https://docs.google.com/presentation/d/1Cu-wzBH8lkoug8cWFnfHi_zdAHlMZx5PDzyaaCDCr5U/edit?usp=sharing

Εικόνα 2: Foti, P. (2020). Research in distance learning in Greek kindergarten schools during the pandemic of covid-19: possibilities, dilemmas, limitations. (O. A. Group, Επιμ.) European Journal of Open Education and E-learning Studies, 5(1). Ανάκτηση 3 19, 2023, από www.oapub.org/edu

Εικόνα 3. : Βαϊνά, Μ. (2023, 3 19). ψηφιακή τάξη για την προσχολική ηλικία. Ανάκτηση από Google slides: https://docs.google.com/presentation/d/1Cu-wzBH8lkoug8cWFnfHi_zdAHlMZx5PDzyaaCDCr5U/edit?usp=sharing

Εικόνα 4. E-class Γρηγόρης Ζερβός <https://eclass31.weebly.com/>

Εικόνα 5. : Βαϊνά, Μ. (2023, 3 19). Δημιουργία ψηφιακής τάξης για την προσχολική ηλικία. Ανάκτηση από Google slides: https://docs.google.com/presentation/d/1Cu-wzBH8lkoug8cWFnfHi_zdAHlMZx5PDzyaaCDCr5U/edit?usp=sharing.